

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta financí a účetnictví

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2012

Bc. Jana Cvikýřová

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA FINANCÍ A ÚČETNICTVÍ

Katedra Finančního účetnictví a auditingu

Hlavní specializace: Účetnictví a finanční řízení podniku

**Realizace a kontrola grantových projektů
Operačního programu Lidské zdroje a
zaměstnanost u zprostředkujícího subjektu
MV ČR**

Vypracovala: Bc. Jana Cvikýřová

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Vladimír Králíček, CSc.

Rok obhajoby: 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Realizace a kontrola grantových projektů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost u zprostředkujícího subjektu MV ČR“ vypracovala samostatně. Veškerou použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Praze dne 24. 5. 2012

.....

Podpis

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala vedoucímu své diplomové práce doc. Ing. Vladimíru Králíčkovi, CSc. za jeho vstřícný přístup, rady, připomínky a odborné vedení mé diplomové práce. Velké díky patří i oponentce Ing. Věře Galuszkové a ostatním pracovníkům na Odboru strukturálních fondů MV ČR, kteří práci obohatili o aktuální informace a poskytli podporu a cenné rady při zpracování této práce.

Anotace:

Tato práce je zaměřena na finanční stránku v oblasti grantových projektů, které jsou financovány z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Daný operační program čerpá prostředky z Evropského sociálního fondu. V České republice je administrace projektů koordinována řídicím orgánem Ministerstvem práce a sociálních věcí a jako jedním ze zprostředkujících subjektů působí Ministerstvo vnitra. V textu jsou popsány způsobilé výdaje, průběh platebních operací a kontrolní systém. Závěrem této práce je shrnutí aktuálních problémů v rámci čerpání ze strukturálních fondů. Fondy evropské unie jsou u nás stále něčím novým, a proto probíhají workshopy a školení pro příjemce, jejichž hlavním cílem je zajištění hladšího průběhu realizace projektů a zároveň dochází k upřesňování metodických pokynů ze strany řídicího orgánu.

Klíčová slova: strukturální fondy, Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, zprostředkující Ministerstvo vnitra ČR

Abstract:

This thesis is focused on financial side of grant projects which are supported by the Human Resources and Employment Operational Programme. This Operational Programme draws financial resources from European Social Fund. In the Czech Republic the administration of all the projects in question is coordinated by Managing Authority which is Ministry of Labour and Social Affairs and the Intermediate Body is in the responsibility of the Ministry of the Interior of the Czech Republic. The text describes the eligible expenses, the process payment transactions and the control system. In the conclusion the thesis summarizes current problems of drawing resources from the Structural Funds. These funds have been quite unknown and still in the process of the improvement in our country. To eliminate many deficiencies in realization there have been organised many specialized workshops and seminars for beneficiaries and at the same time from the Managing Authority have been specified the methodical instructions.

Key words: Structural Funds, the Human Resources and Employment Operational Programme, the Intermediate Body of the Ministry of the Interior of the Czech Republic

Seznam zkratek:

AO	Auditní orgán
CF	Kohezní fond
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPP	Dohoda o provedení práce
EU	Evropská unie
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
FS	Fond soudružnosti
FÚ	Finanční úřad
HSS	Politika hospodářské a sociální politiky
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MV	Ministerstvo vnitra
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
OP	Operační program
OPLZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OSF	Odbor strukturálních fondů
PCO	Platební a certifikační orgán
ŘO	Řídící orgán
SR	Státní rozpočet
IOP	Integrovaný operační program
ZS	Zprostředkující subjekt

Obsah

1	Úvod	1
2	Regionální politika.....	4
2.1	Cíle regionální politiky	5
2.2	Operační programy.....	7
2.3	Strukturální fondy	7
2.3.1	Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)	8
2.3.2	Evropský sociální fond	8
2.4	Česká republika a evropské fondy	8
2.4.1	Ministerstvo pro místní rozvoj – koordinátor využívání fondů EU.....	9
2.4.2	Ministerstvo práce a sociálních věcí – řídicí orgán	9
2.4.3	Zprostředkující subjekty	9
2.4.4	Monitorovací výbor	10
2.4.5	Platební a certifikační orgán	10
2.4.6	Auditní orgán	12
2.5	Role Ministerstva vnitra České republiky v oblasti strukturálních fondů.....	13
2.5.1	Integrovaný operační program.....	13
2.5.2	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	14
2.5.3	Legislativa a metodika	14
2.5.4	Specifikace OP LZZ	15
2.6	Projekt a jeho realizace v Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost 16	
2.6.1	Projekt a jeho základní aspekty	17
2.7	Typy projektů	18
2.7.1	Individuální projekty.....	18
2.7.2	Grantové projekty	18
2.8	Základní charakteristiky projektu	19
2.9	Účetnictví a účetní doklady.....	20
3	Způsobilé výdaje	21
3.1	Přímé náklady.....	22
3.1.1	Osobní náklady	22
3.1.2	Cestovné.....	25
3.1.3	Zařízení a vybavení.....	25
3.1.4	Nákup služeb.....	27
3.1.5	Stavební úpravy	28
3.1.6	Přímá podpora.....	28
3.1.7	Křížové financování.....	29
3.2	Nepřímé náklady	30
3.2.1	Účtování nepřímých nákladů	33
3.2.2	Kontrola nepřímých nákladů	33
3.2.3	Vymezení nepřímých nákladů	37
3.3	Rozpočet projektu	40
4	Systém realizace plateb	45
4.1	Čerpání finančních prostředků	45
4.1.1	Ex-ante financování u grantových projektů.....	45
4.1.2	Proces po schválení monitorovací zprávy	50
4.2	Přesun dotací ze státního rozpočtu příjemcům dotací.....	51
4.3	Finanční toky mezi Evropskou komisí a ČR.....	52

4.3.1	Předběžná platba	52
4.3.2	Průběžná platba.....	53
4.3.3	Platba konečného zůstatku.....	54
4.3.4	Žádost o platbu pro Evropskou komisi	54
4.4	Certifikace výdajů	55
4.5	Shrnutí systému finančních toků.....	55
5	Kontrolní systém	57
5.1	Systém finanční kontroly	57
5.1.1	Finanční kontrola na úrovni Ministerstva financí.....	58
5.1.2	Finanční kontrola ve veřejné správě (primární systém).....	58
5.1.3	Vnitřní kontrolní systém	59
5.1.4	Audit ve veřejné správě (sekundární a centrální systém)	62
5.1.5	Kontrola ze strany Nejvyššího kontrolního úřadu	62
5.1.6	Kontrola prováděná orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem	63
5.2	Nastavení kontrolního systému v ČR.....	63
5.2.1	Nedostatky v čerpání dotací.....	64
5.2.2	Čerpání peněz z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost	67
5.3	Pravidlo N+3 / N+2.....	68
6	Závěr	70
6.1	Seznam použité literatury	73
6.2	Seznam tabulek, grafů, obrázků	77

1 Úvod

Česká republika vstoupila dne 1. května 2005 do Evropské unie. Tímto vstupem získala naše země přístup k evropským penězům, které slouží především jako finanční injekce zaostalejším regionům. V první fázi mohla čerpat ve zkráceném období od roku 2004 do roku 2006, aktuální dotační období začalo v roce 2007 a končí v roce 2013. V současnosti se jedná o možnosti dalšího čerpání na období 2014 – 2020.

Evropská unie (dále jen EU) je jako celek hospodářsky velmi silná, přesto existují velké rozdíly mezi jednotlivými členskými státy. Základní rozvojový a finanční nástroj EU je kohezní politika, neboli politika hospodářské, sociální a územní soudružnosti. V tomto období má kohezní politika tři hlavní cíle: Konvergence, Konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropská územní spolupráce. Podíl kohezní politiky z hlediska výdajů je 35,7% z celkového rozpočtu EU, tedy 347,410 mld. EUR. Česká republika má možnost čerpat z této politiky 26,7 mld. EUR.

Záměrem kohezní politiky je stírat rozdíly v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími zeměmi EU. „Ve středu zájmu spolu s důrazem na udržitelný růst, inovace a konkurenceschopnost stojí vytváření otevřené, flexibilní a soudržné společnosti s vysokou mírou zaměstnanosti. Tomuto úsilí se souhrnně říká evropská politika hospodářské a sociální soudružnosti (HSS).“¹

Základním nástrojem strukturální a regionální politiky Evropské unie jsou strukturální fondy a Fond soudružnosti EU. Jejich význam pro hospodářskou a sociální soudržnost je v rámci EU nezastupitelná.²

Základní rozdělení fondů:

- Strukturální fondy:
 - Evropský fond pro regionální rozvoj (dále jen ERDF)
 - Evropský sociální fond (dále jen ESF)
- Fond soudružnosti (dále jen FS)

¹ *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard euro pro Českou republiku*, [online]. [cit. 2011-11-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>.

² VILAMOVÁ, Šárka: *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*, Praha: GRADA Publishing, a.s., 2004. 196s. ISBN 80-247-0828-0.

Prostřednictvím těchto fondů se rozdělují finanční prostředky z EU mezi členské země a jejich regiony, které mají za hlavní cíl snížení ekonomických a sociálních rozdílů.

Hlavním cílem této diplomové práce je proniknutí do problematiky grantových projektů, které čerpají prostředky v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a upozornění na nedostatky, které se v celém systému objevují. Čerpání z evropských fondů je v současné době velmi diskutovaným tématem především kvůli nízkému čerpání v jednotlivých operačních programech a také špatně nastavenému kontrolnímu systému v České republice. Za aktuálně nastavený systém byla naše země kritizována ze strany Evropské komise. Je nutné si uvědomit, že tyto problémy nesouvisí pouze s aktuálním dotačním obdobím, ale následky to může mít i pro nastávající dotační období (2014 – 2020).

V první části této práce je popsána regionální politika a její hlavní cíle, mezi které patří cíl Konvergence, cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a cíl Evropské územní spolupráce. Na regionální politiku navazuje další téma a tím jsou operační programy, které existují v České republice. V další kapitole jsou popsány všechny důležité subjekty, které mají své zastoupení v administraci, kontrole a řízení evropských fondů. Nejvýše postaveným orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj, které je koordinátorem využívání fondů v České republice. Na Ministerstvu pro místní rozvoj byl v souvislosti s čerpáním finančních prostředků z evropských fondů zřízen Národní orgán pro koordinaci, který je zastřešujícím orgánem pro všechny operační programy v České republice, které jsou financované ze strukturálních fondů a Fondu soudružnosti. Na koordinátora evropských fondů navazují řídicí orgány. Řídicí orgán u operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je Ministerstvo práce a sociálních věcí a jako jeden ze zprostředkujících subjektů působí Ministerstvo vnitra ČR.

V další části je blíže specifikovaná pracovní náplň Ministerstva vnitra pro oblast strukturálních fondů. Na Ministerstvu vnitra ČR byl pro tuto agendu zřízen odbor strukturálních fondů, který zaštiťuje Integrovaný operační program a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.

Další část práce je věnovaná seznámení s projektem, jeho specifiky a základními finančními požadavky. Pro schválení nákladů je velmi důležitý pojem způsobilé výdaje

neboli uznatelné náklady. Struktura způsobilých nákladů a upozornění na nejčastější chyby při čerpání finančních prostředků jsou popsány v následující kapitole. Způsobilé náklady se dělí na přímé a nepřímé. Ve 3. kapitole je podrobněji analyzována problematika nepřímých nákladů, které jsou typické pro grantové projekty. Tato kapitola je zakončena ukázkovým rozpočtem projektu s krátkým příkladem vycházejícím z praxe.

Druhá polovina této práce je zaměřena na období následující po schválení monitorovací zprávy. Je zde uveden proces, který popisuje, jak se finanční prostředky dostávají od zprostředkujícího subjektu až ke konečným příjemcům dotace. Dále navazuje kapitola o finančních tocích mezi Českou republikou a Evropskou komisí.

Poslední část se zabývá kontrolním systémem aktuálně nastaveným v naší zemi, který nevyhovuje požadavkům evropských komisařů. Tato kapitola se věnuje analýze toho, v čem vidí Evropská komise hlavní nedostatek a nápravné kroky, které by měly být provedeny v této oblasti. Závěr je věnován shrnutí čerpání peněz v Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

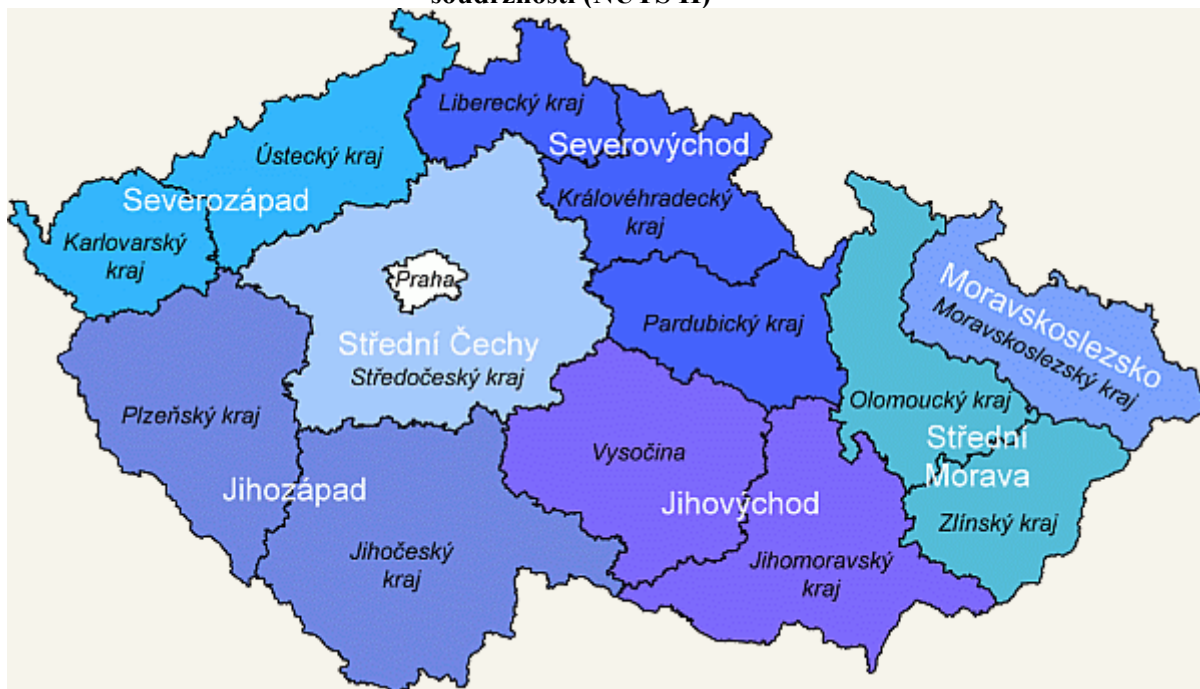
Problematika evropských fondů je velmi rozsáhlá a každá konkrétní výzva má svá specifika a své problémy, které nelze unifikovat do jednoho. Z tohoto důvodu je diplomová práce zaměřena pouze na grantové projekty v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Jako podklady pro zpracování diplomové práce byla zvolena literatura, která je uvedena v seznamu na konci práce. Ke zjištění, jaké jsou postupy a jak funguje tento operační program, byly použity metodiky, které vydává řídicí orgán Ministerstvo práce a sociálních věcí. Pro analýzu nepřímých nákladů byly využity informace, které jsem získala na základě e-mailových dotazů z jednotlivých finančních úřadů. Podněty k aktuálním informacím o situaci sloužily oficiální stránky zainteresovaných orgánů. Nedílným přínosem byla i pracovní zkušenost s administrací grantových projektů.

2 Regionální politika

Pro získání finančních prostředků z fondů Evropské unie musely být na našem území zřízeny regiony soudržnosti. Evropská kohezní politika je směřována do územních celků, které mají počet obyvatel mezi 800 000 a 3 000 000. Z důvodu nízkého počtu obyvatel v českých krajích jsou některé regiony soudržnosti složeny z více krajů. V České republice najdeme tyto regiony soudržnosti: Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Jihozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko a Střední Morava. Toto členění, dle evropské terminologie NUTS II., pokrývá celou ČR mimo hlavní město.³

Obrázek 1: Obrázek č. 1: Mapa ukazuje skladbu 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)

Zdroj: *Regionální politika EU*, www.strukturalni-fondy.cz.⁴

Praha je z tohoto členění vyňata, protože ekonomicky výrazně převyšuje ostatní části naší republiky a tím nesplňuje kritéria pro příjem prostředků z cíle politiky soudržnosti Konvergence. Tento cíl má posilovat méně ekonomicky vyspělé regiony, aby se z nich staly výkonnější jednotky a svou hospodářskou silou se přiblížily ostatním evropským

³ *Regionální politika EU*, [online]. [cit. 2011-11-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

⁴ *Regiony pro Regionální politiku EU*, [online]. [cit. 2011-11-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

regionům. Pro Prahu to ale v žádném případě neznamena, že je pro ni přístup k evropským penězům uzavřen. Hlavní město může čerpat peníze z cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, konkrétně z operačních programů Praha Konkurenceschopnost a Praha Adaptabilita. Je zřejmé, že tyto finanční obnosy jsou nižší, než pro zbytek naší země, ale i bez pomoci EU má Praha značnou ekonomickou dynamiku, nízkou nezaměstnanost a jako území překračuje v HDP 75% průměru EU.

2.1 Cíle regionální politiky

V období 2007 – 2013 má EU prostřednictvím evropských fondů vyčleněno 347 miliard EUR na dosažení 3 základních cílů.

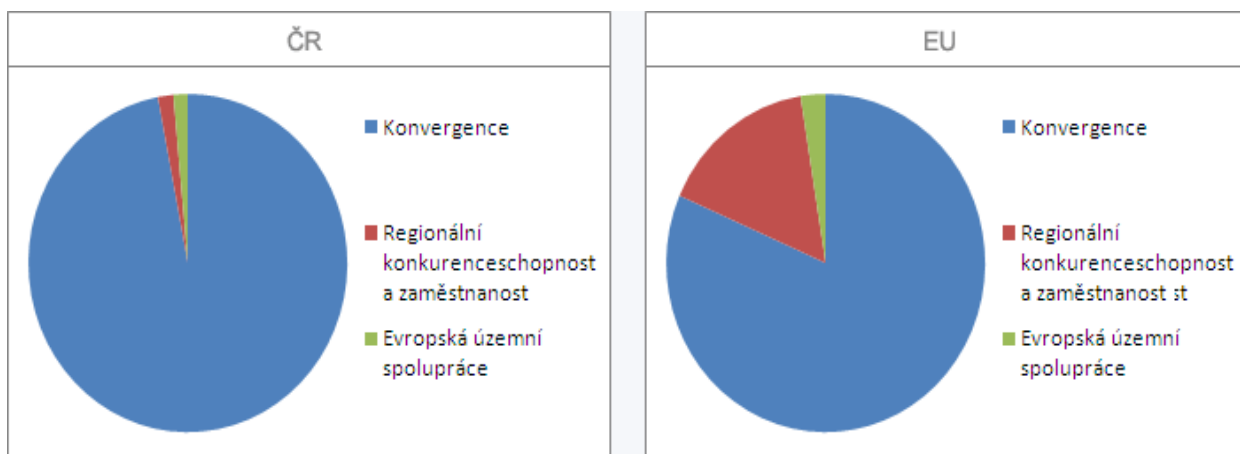
Těmito cíli jsou:

Cíl Konvergence – konvergence podporuje rozvoj regionů, které mají nižší hrubý domácí produkt než 75% průměru HDP v celé Evropské unii. Z tohoto cíle mohou také čerpat státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90% průměru tohoto ukazatele pro celou EU. Cíl konvergence je financovaný ze strukturálních fondů (ESF a ERDF) a z Fondu soudružnosti (FS). V České republice využívají prostředky z cíle Konvergence všechny regiony soudružnosti kromě Hlavního města Prahy.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – zde jsou podporovány regiony, které překračují limity zařazené v cíli Konvergence. Je financovaný pouze ze strukturálních fondů (ESF a ERDF) a v rámci naší země z něj čerpá finanční prostředky Hlavní město Praha.

Cíl Evropská územní spolupráce - tento cíl znamená podporu přeshraniční spolupráce, je financovaný z Evropského fondu pro regionální rozvoj. U nás z něj čerpají všechny regiony.

Graf 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007–2013

Zdroj: *Regionální politika EU*, www.strukturalni-fondy.cz.⁵

Z grafu je na první pohled patrné, že finančně nejobjemnější je cíl Konvergence. Jak velká část prostředků připadá na jednotlivé cíle, je zobrazeno v následující tabulce.

Tabulka 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007–2013

Cíl	Fondy pro EU27		Fondy pro ČR	
Konvergence	283 mld. € (cca 7 082,80 mld. Kč)	81,54%	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	96,98%
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. € (cca 1 385,40 mld. Kč)	15,95%	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	1,56%
Evropská územní spolupráce	8,72 mld. € (cca 218,55 mld. Kč)	2,52%	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	1,46%
Celkem	347 mld. €	100,00%	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	100,00%

Přepočet dle směnného kurzu 1 EUR = 28,20 CZK.

Zdroj: *Regionální politika EU*, www.strukturalni-fondy.cz.⁶

⁵ *Regiony pro Regionální politiku EU*, [online]. [cit. 2011-12-5]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

⁶ *Cíle pro Regionální politiku EU*, [online]. [cit. 2011-12-5]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

2.2 Operační programy

Zprostředkujícím mezistupněm mezi výše zmíněnými třemi evropskými fondy (ESF, ERDF a FS), a již konkrétním příjemcem finanční podpory v daných členských zemích a jejich regiony jsou operační programy. Tyto operační programy si každá členská země domlouvá s Evropskou komisí. Česká republika má pro aktuální dotační období 2007 – 2013 vyjednáno 26 operačních programů.

Právě operační programy jsou nástroje realizace kohezní politiky v ČR, přes tyto programy jsou příjemcům distribuovány prostředky z výše zmíněných fondů - ze strukturálních fondů (ESF, ERDF) a Fondu soudružnosti. V současném programovém období bylo na realizaci kohezní politiky v ČR určeno zhruba 26,69 mld. EUR, což odpovídá částce 800 mld. Kč.⁷ Jen pro představu, tato částka představuje přibližně 3/4 příjmu ročního státního rozpočtu ČR. Státní rozpočet České republiky na rok 2010 byl schválen zákonem č. 487 ze dne 9. prosince 2009. Jeho příjmy byly stanoveny částkou 1 022,2 mld. Kč, výdaje částkou 1 184,9 mld. Kč a schodek částkou 162,7 mld. Kč.⁸

Evropská unie poskytuje prostředky maximálně do výše 85% výdajů z aktivit uskutečněných v rámci regionální politiky. To znamená, že k úspěšnému čerpání musí náš stát přidat k částce 26,69 mld. EUR další 4 mld. EUR.

2.3 Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou nástrojem regionální politiky, jehož základním sledovaným cílem je eliminace rozdílů mezi zeměmi EU a jejich regiony. Za tímto účelem byly vytvořeny dva fondy – Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF), který je zaměřen především na posílení a modernizaci hospodářství, a Evropský sociální fond (ESF), který má za cíl podporovat aktivity v oblasti zaměstnanosti a lidských zdrojů.⁹

⁷ *Otázky a odpovědi*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/FAQ#FAQLink14>>.

⁸ *Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2010*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <www.mfcr.cz>.

⁹ *Strukturální fondy*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/strukturalni-fondy>>.

2.3.1 Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)

Evropský regionální fond vznikl v roce 1974 jako základní nástroj regionální politiky, který se zaměřil na pomoc nejvíce postiženým oblastem v rámci EU a tím snížil meziregionální nerovnosti. V současné době patří tento fond k jednomu z nejvýznamnějších strukturálních fondů.

V rámci fondu jsou podporovány investiční projekty, např. výstavba silnic a železnic.

2.3.2 Evropský sociální fond¹⁰

V aktuálním dotačním období Česká republika využívá finanční prostředky z Evropského sociálního fondu pomocí tří operačních programů.

- OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)
- OP Vzdělání pro konkurenceschopnost (OP VK)
- OP Praha – Adaptabilita (OPPA)

V rámci tohoto fondu jsou podporovány neinvestiční projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, školení vedoucích pracovníků a ostatní činnosti zaměřené na lidské zdroje.

2.4 Česká republika a evropské fondy¹¹

Tato diplomová práce je zaměřena na Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, a to konkrétně na grantové projekty. Jaká je hierarchie v České republice až k tomuto operačnímu programu?

Řízení operačního programu probíhá v několika rovinách. Jsou do něj zapojeny následující subjekty: Řídící orgán, Zprostředkující subjekt, Monitorovací výbor, Platební a certifikační orgán, Auditní orgán a jako hlavní koordinátor působí Ministerstvo pro místní rozvoj.

¹⁰ *Operační programy 2007-2013*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/07-13>>.

¹¹ *Řízení a monitoring*, [online/PDF]. 29. 7. 2008. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost/Rizeni-a-monitoring>>.

2.4.1 Ministerstvo pro místní rozvoj – koordinátor využívání fondů EU

Centrálním koordinátorem pro využívání fondů EU v našem státě je Ministerstvo pro místní rozvoj. Pro výkon této funkce byl v jeho rámci zřízen Národní orgán pro koordinaci (NOK). Každá členská země má vytvořenou obdobnou instituci. V České republice zastřešuje všechny operační programy, které jsou financovány ze strukturálních fondů a Fondu soudružnosti.

2.4.2 Ministerstvo práce a sociálních věcí – řídicí orgán

Řídicím orgánem pro Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je na základě usnesení vlády č. 175/2006 ze dne 22. února 2006 Ministerstvo práce a sociálních věcí¹², které nese celkovou zodpovědnost za realizaci programu. V kompetenci řídicího orgánu je delegace části svých činností a pravomocí na zprostředkující subjekty.

Základní činnosti řídicího orgánu jsou:

- příprava a projednání operačních programů a jejich předložení Evropské komisi,
- zavedení systému pro shromažďování údajů nezbytných pro finanční řízení, monitorování, ověřování, audit a hodnocení programu,
- vypracování výroční a závěrečné zprávy o provádění OP a jejich předložení EK,
- řízení Monitorovacího výboru,
- ověřování realizace projektů na místě,
- plnění povinností týkajících se poskytování informací a publicity OP.

2.4.3 Zprostředkující subjekty

Mezi zprostředkující subjekty patří útvary řídicího orgánu Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo průmyslu a obchodu, kraje, popřípadě jimi zřízené organizace. Pro příjemce a žadatele finanční podpory se jedná o nejdůležitější subjekty, se kterými jsou v průběhu realizace projektu nejvíce v kontaktu.

¹² *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2011-12-20]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/4976//>>, str. 7.

Řídící orgán deleguje na zprostředkující orgán zejména:

- zajištění procesu výběru projektů,
- monitorování (včetně shromažďování dat o projektech a jejich vkládání do informačního systému),
- kontrolu projektů,
- ověřování žádostí o platby,
- zajištění publicity v rámci své působnosti.

2.4.4 Monitorovací výbor

Každý operační program musí mít zřízen Monitorovací výbor, který je spolufinancovaný ze strukturálních fondů. Tento požadavek vychází z Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních týkající se strukturálních fondů.

Hlavním úkolem je, aby při zachování principu efektivního využití veřejných prostředků, byla zajištěna a poskytnuta účinná a kvalitní pomoc.

K pravomocem Monitorovacího výboru patří:

- schválení kritérií pro výběr projektů,
- hodnocení pokroku v dosahování konkrétních cílů operačního programu,
- schvalování výroční a závěrečné zprávy OP před jejich zasláním Evropské komisi,
- navrhování změn, případně přezkoumání OP.

2.4.5 Platební a certifikační orgán

Pro implementaci pomoci ze strukturálních fondů a Fondu soudružnosti je v České republice ustaven jediný Platební a certifikační orgán, a to je Ministerstvo financí. Výkonem funkce PCO byl na MF zřízen odbor Národní fond Ministerstva financí.

PCO plní následující funkce:

- spravuje prostředky poskytnuté ze SF a CF na účtech zřízených u ČNB,

- vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených Řídícím orgánem,
- přijímá platby z Evropské komise,
- na základě kontroly Souhrnných žádostí předkládaných řídicími orgány převádí prostředky SF a CF do příslušných rozpočtových kapitol,
- účtuje o účetních případech za oblast prostředků PCO v rámci účetní jednotky Ministerstva financí,
- vede systém finančního výkaznictví pro prostředky PCO;
- certifikuje uskutečněné výdaje a vypracovává certifikát o uskutečněných výdajích, který zasílá spolu s žádostí o průběžnou platbu nebo závěrečnou platbu Evropské komisi,
- pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace,
- provádí kontroly na místě,
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů SF a CF a pro finanční toky a kontrolu prostředků SF a CF,
- vrací neoprávněně vyplacené výdaje, včetně úroků Evropské komisi, nebylo-li v souladu s pravidly ES rozhodnuto o jejich realokaci v rámci programu, ve kterém k neoprávněnému čerpání prostředků došlo,
- na základě odhadů vypracovaných řídicími orgány předkládá aktualizované odhady týkající se žádostí o platby (výhled výdajů) Evropské komisi pro běžný a následující rok do 30. Dubna,
- postupuje podle pravidel řídicí kontroly,
- reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise,
- zajišťuje koncepci a metodiku rozvoje IS VIOLA pro výkon funkce PCO včetně datové komunikace s monitorovacím systémem SF,
- vyhodnocuje čerpání alokací SF a CF, resp. sleduje plnění pravidla $n+2$ ($n+3$),
- spolupracuje s Evropskou komisí při ověřování adicionality mid-term a ex-post.¹³

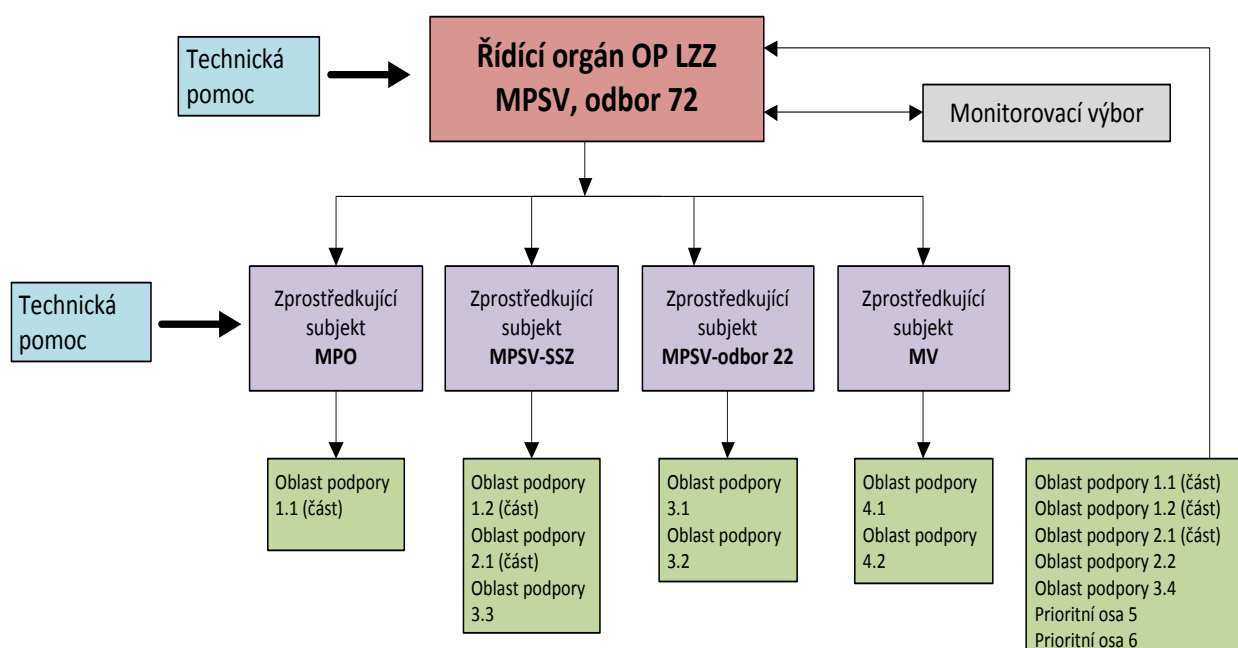
¹³ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*, [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-05-12]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/4976//>>, 162. str.

2.4.6 Auditní orgán

Výkonem funkce Auditního orgánu bylo pověřeno Ministerstvo financí – odbor Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu, který má na starosti metodické řízení a koordinaci systému celé finanční kontroly.

Tento orgán má ve své kompetenci zajištění připravenosti řídicího a kontrolního systému OP LZZ. Předkládá Evropské komisi zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů operačního programu. Platební a certifikační orgán obdrží pro účely certifikace výsledky všech auditů provedených auditním orgánem.¹⁴

Obrázek 2: Zjednodušené schéma implementační struktury OP LZZ

Zdroj: Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, portal.mpsv.cz¹⁵

¹⁴ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*, [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-05-12]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/4976//>>, 164. str.

¹⁵ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*, [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-05-12]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/4976//>>, 164. str.

2.5 Role Ministerstva vnitra České republiky v oblasti strukturálních fondů

Ministerstvo vnitra působí jako zprostředkující subjekt v ČR. Danou funkci vykonává na základě uzavřené Dohody o delegování činností a pravomocí s řídícím orgánem. Ministerstvo vnitra má ve své gesci 2 z 26 operačních programů, konkrétně Integrovaný operační systém a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.

MV a především jeho odbor strukturálních fondů (OSF) vyhlašuje výzvy, vybírá a hodnotí projekty a v průběhu realizace má na starosti jejich kontrolu. Mezi jeho agendu patří i komunikace s potencionálními žadateli o jejich projektových záměrech a následná pomoc při přípravě daného projektu.¹⁶ Mezi žadatele se řadí obce, kraje či orgány státní správy. Na celé aktuální programové období má Ministerstvo vnitra k dispozici celkem 21,7 miliard korun, kterými může podpořit projekty, jejichž cílem je zkvalitnění služeb veřejné správy.¹⁷

2.5.1 Integrovaný operační program

Integrovaný operační program je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj.¹⁸ Tento operační program získává finanční prostředky z Evropského fondu regionálního rozvoje a jeho prostřednictvím lze financovat tzv. „tvrdé projekty“. Jinými slovy se jedná o projekty investiční. Řídícím orgánem pro tento operační program je Ministerstvo pro místní rozvoj. IOP patří mezi tematické operační programy v cíli Konvergence a z celkových prostředků EU je pro něj vyčleněno 1,58 mld. EUR (asi 45 mld. Kč), což představuje zhruba 5,82 % z veškerých prostředků rozdělených z fondů EU pro ČR.

¹⁶ *Role Ministerstva vnitra ČR v oblasti strukturálních fondů*, [online]. [cit. 2011-12-08]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/op-lidske-zdroje-a-zamestnanost>>.

¹⁷ *Evropská komise schválila Česku zaslání dalších 1 273, 7 milionů Kč*, [online/PDF]. 3.11.2011, [cit. 2011-12-08]. Vydal: OSF MVČR, 2str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/evropska-komise-schvalila-cesku-zaslani-dalsich-1-273-7?highlightWords=%C4%8Derp%C3%A1n%C3%AD+pen%C4%9Bz>>, str. 2.

¹⁸ *Integrovaný operační program*, [online]. [cit. 2011-12-08]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/iop>>.

2.5.2 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (dále jen OP LZZ) si za hlavní cíl klade snížení nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech. Je spolufinancovaný z Evropského sociálního fondu a skrz něho lze vynakládat prostředky na tzv. měkké projekty, projekty neinvestičního charakteru. OP LZZ patří mezi víceúčelové tematické operační programy a je financován především z prostředků cíle Konvergence. Pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost působí v oblastech aktivní politiky trhu práce, modernizace veřejné správy a veřejných služeb a mezinárodní spolupráce se zaměřením na Hlavní město Praha.¹⁹ Z celkových prostředků evropských fondů je pro tento operační program vyčleněno 1,84 mld. EUR (zhruba 52 mld. Kč), což znamená podíl přibližně 6,80% ze všech prostředků z fondů EU určených pro Českou republiku.

2.5.3 Legislativa a metodika

Všechny činnosti týkající se oblasti odboru strukturálních fondů MV ČR a jednotlivých operačních programů musí probíhat v souladu s aktuálními právními předpisy. Jejich výčet lze najít na portálu tohoto odboru, spolu s nejdůležitějšími právními předpisy Evropského společenství. Legislativa není jediný závazný předpis, kterým se příjemci finanční podpory musí řídit. Pravidla pro čerpání evropských peněz se řídí metodickými postupy, které vydává řídicí orgán – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a to konkrétně Odbor řízení pomoci z ESF. Metodika je závazná a její porušení znamená porušení pravidel pro získání evropských peněz. V publikacích jsou popsány jednotlivé procesy od zpracování žádosti až po ukončení projektu.²⁰ Některé postupy a pravidla jsou specifická pro daný operační program a jejich příjemci se zavazují k jejich dodržování při podepsání právního aktu o poskytnutí dotace.

¹⁹ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2011-12-15]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/4976//>>, str. 5.

²⁰ *Legislativa a metodiky*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <[>](http://www.osf-mvcr.cz/legislativa-a-metodiky).

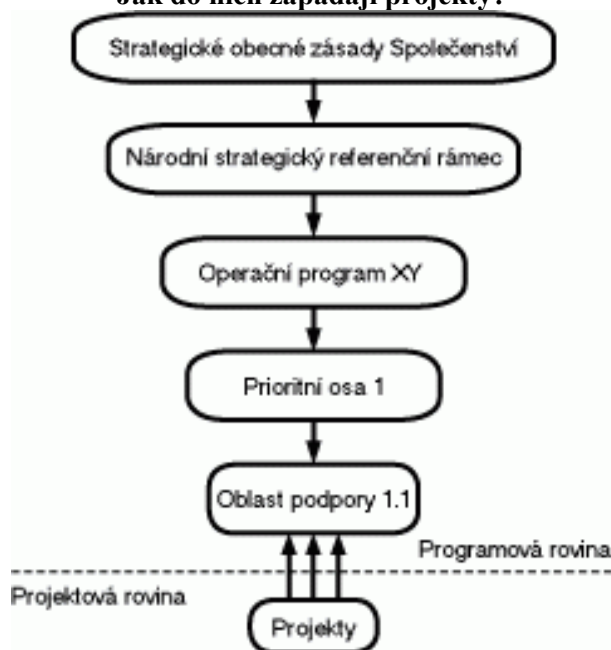
2.5.4 Specifikace OP LZZ

Každý operační program se řídí jinými metodickými pokyny a každý program má svá specifika. Velké rozdíly lze najít i v samotném operačním programu. Tato diplomová práce se zabývá problematikou v Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost, kde jako zprostředkující subjekt působí Ministerstvo vnitra a jehož řídicím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

OP Lidské zdroje a zaměstnanost obsahuje 6 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky.²¹ Tato práce je zaměřena v rámci OP LZZ na prioritní osu 4 – Veřejná správa a veřejné služby. Prioritní osa je definována jako základní oblast rozvoje, jejichž realizací se dosahují specifické cíle. Každá prioritní osa je obvykle naplňována prostřednictvím dílčích oblastí podpory. Konkrétně bude popsána oblast podpory 4.1 – Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy. Jako poslední důležitý bod je nutné zmínit, že i mezi grantovými a individuálními projekty řeší finanční manažeři různé specifické problémy. Z tohoto důvodu se dále v tomto textu počítá s tím, že se jedná pouze o grantové projekty.

²¹ PŘICHYSTAL, Aleš: *Kuchařka pro žadatele z fondů EU aneb jak uvařit dobrý projekt*, NYMBURK: VEGA-L, 2008. 153s. ISBN 978-80-86757-94-0.

**Obrázek 3: Jak jsou operační programy zařazeny do soustavy strategických dokumentů?
Jak do nich zapadají projekty?**

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>²²

2.6 Projekt a jeho realizace v Operačním programu

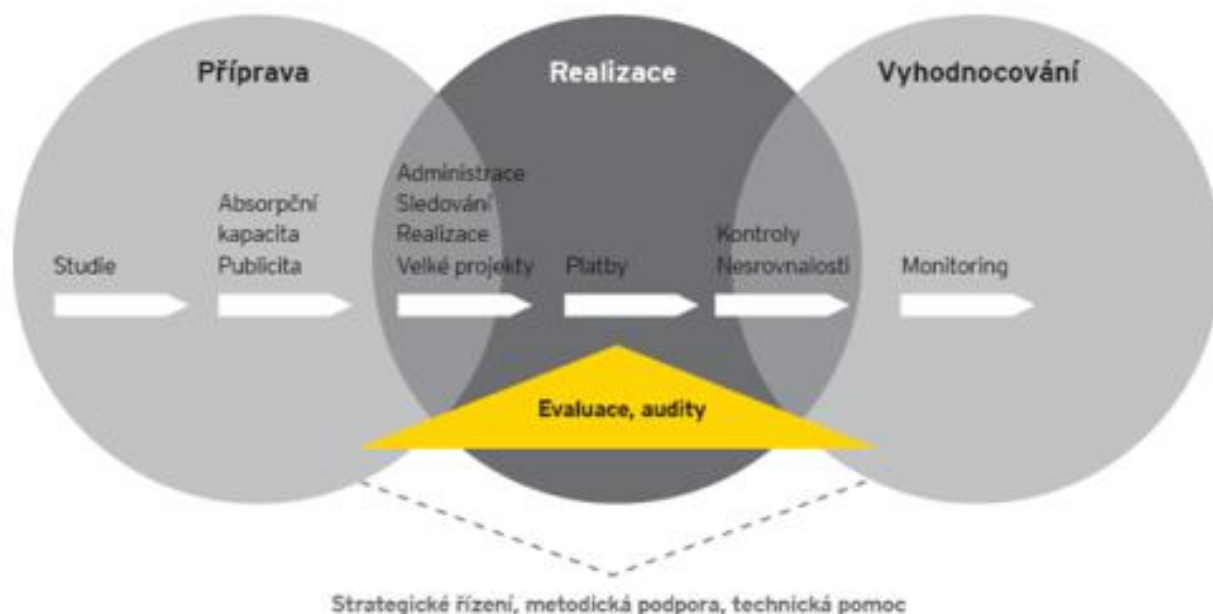
Lidské zdroje a zaměstnanost

Cesta k samotnému projektu začíná u důkladné přípravy projektového záměru, jenž by měl přinést odpovědi na základní otázky týkající se projektu – tedy kdo, co, jak, kdy, kde a za kolik bude realizováno. Následně musí příjemce podat Žádost o poskytnutí dotace po vyhlášení výzvy. V rámci Operačního programu LZZ je vyhlášovatelem výzev odbor strukturálních fondů Ministerstva vnitra ČR. Po kladném vyhodnocení žádosti ze strany poskytovatele dotace lze přistoupit k vlastní realizaci, během které příjemce podává zprávy o průběhu projektu.²³ Grantové projekty fungují na principu kontroly „ex-ante“, což zahrnuje předběžnou kontrolu, která se provádí před zahájením realizace projektu. Jejich cílem je zachytit a odstranit případné chyby ještě před vlastním začátkem projektu.

²² *Jak se finanční podpora z EU získává?* Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>.

²³ BAJER, Petr, MATYÁŠ, Jiří: *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*, BRNO: EUROPOLEČNOSTI a.s., 2009. 118s. ISBN:978-80-254-4017-9.

Obrázek 4: Struktura řízení evropských fondů

Zdroj: *Služby pro veřejný sektor v oblasti fondů EU*, www.ey.com²⁴

2.6.1 Projekt a jeho základní aspekty

Projekt je soubor aktivit, jejichž realizací v určeném časovém rámci je dosaženo požadovaného cíle a které jsou realizované a financované prostřednictvím OP LZZ. Cílem projektu je dospět z výchozího stavu do ideálního konečného požadovaného stavu.²⁵

Projekt lze také definovat jako množinu koordinovaných aktivit s vymezenými počátečními a koncovými body a realizovanou jednotlivcem nebo organizací s cílem dosáhnout specifických cílů v rámci definovaného časového rozvrhu, nákladů a výkonových parametrů.²⁶

²⁴ *Služby pro veřejný sektor v oblasti strukturálních fondů EU*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.ey.com/CZ/cs/Industries/Government---Public-Sector/Strukturalni-fondy>>.

²⁵ METODIKA D1: *Příručka pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*, [online/PDF]. [cit. 2011-12-15]. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 57s Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7993/>>.

²⁶ CHVALOVSKÝ, Václav: *Řízení projektů aneb překázkový běh na dlouhou trať*, PRAHA: ASPI, 2005. 132s. ISBN: 80-7357-086-8.

Před samotnou přípravou projektu je nutné porovnat záměr projektu s tzv. kritérii oprávněnosti. Pokud splní kritéria oprávněnosti, je možné ho financovat v rámci Operačního programu LZZ.

Rozlišují se dva typy financování: ex-ante a ex-post. Ex-ante financování je forma poskytnutí prostředků příjemci před jeho realizací výdajů na projekt. To znamená, že příjemce obdrží po podepsání Rozhodnutí o poskytnutí dotace první část zálohové platby. Druhou část zálohové platby obdrží po schválení Zprávy o zahájení realizace projektu. Naopak ex-post financování je forma následného proplacení výdajů již vynaložených příjemcem a nejsou zasílány žádné zálohové platby na předfinancování.

2.7 Typy projektů

V rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost existují dva typy předkládaných projektů a to globální grantové projekty a individuální projekty.

2.7.1 Individuální projekty

Individuální projekty jsou charakteristické svým větším rozsahem a tím, že jsou typově podobné dle výzev. Tyto projekty předkládá příjemce, či úzký okruh příjemců, na základě přímé vyhlášené výzvy. Na rozdíl od grantových projektů jsou předkladatelé individuálních projektů vždy konečnými příjemci a také konečnými uživateli podpory.²⁷

2.7.2 Grantové projekty

Grantové projekty jsou předkládány v rámci globálních grantů. Obvykle se jedná o projekt menšího rozsahu. Existují dva typy grantových projektů a to grantové projekty regionální a nadregionální. Základní rozdíl spočívá v tom, že regionální grantové projekty jsou určeny pro cílové skupiny na území jednoho kraje a v kraji, kde byly schváleny, musí být i uskutečněny. Oproti tomu nadregionální grantové projekty jsou určeny pro cílové skupiny ze dvou a více grantů.²⁸

²⁷ *Individuální projekt*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/individualni-projekt?highlightWords=individu%C3%A1ln%C3%AD+projekty>>.

²⁸ *Grantový projekt*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/grantovy-projekt?highlightWords=grantov%C3%A9+projekty>>.

2.8 Základní charakteristiky projektu

Projekt má následující charakteristické vlastnosti:

Cíl – produkt / službu – jeho funkčnost a parametry - úspěch zaručující projekt musí mít v prvé řadě jasně definovaný cíl, jakého chce dosáhnout a výstup musí splňovat jasně daná kritéria.

Datum zahájení a ukončení - je nutné vymezit dobu, po kterou projekt poběží. Je určeno datum zahájení a ukončení projektu. Operační program LZZ pracuje s pojmem způsobilé výdaje na projekt, jejichž výčet je obsažen v Metodice způsobilých výdajů OP LZZ. Za způsobilé výdaje jsou považovány ty výdaje, které vznikly mezi dnem zahájení a ukončení projektu. Existuje pouze pár výjimek. Podrobně budou způsobilé výdaje probrány v kapitole 3 Způsobilé výdaje.

Přesně určená pravidla řízení a regulace – vymezena platnými právními předpisy a metodickými pokyny, které vydává pro odbor strukturálních fondů jeho řídicí orgán Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Náklady – správné nastavení rozpočtu je pro bezproblémové fungování realizace projektu nezbytné, proto je třeba jeho sestavení věnovat velkou pozornost. Z pohledu finančního manažera je to jedna z klíčových věcí.

Organizační struktura projektu – je nezbytné určit role v projektu. Tedy stanovit realizační tým, ve kterém bude jasně vymezeno, kdo bude projektový manažer, finanční manažer, administrátor, koordinátor projektu atd. Kooperace mezi realizačním týmem je pro úspěch projektu zásadní.

Omezení a rizika, která budou projekt ovlivňovat - již ve fázi plánování by mělo být vyhodnoceno, co projekt ovlivní, omezuje a co může projekt ohrozit. Při analýze rizik je třeba vyhodnotit míru pravděpodobnosti a velikost dopadu na projekt, pokud k události dojde a naplánovat pro takový případ další postup. Platí, že riziko, které nastává s pravděpodobností 100%, je omezení.²⁹

²⁹ *Co je projekt a jaké má vlastnosti?* [online], 12. 9. 2005. [cit. 2012-02-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://rizeni-projektu.cz/view.php?cislocclanku=2005091201>>.

2.9 Účetnictví a účetní doklady

Příjemci jsou povinni vést účetnictví nebo daňovou evidenci v souladu s předpisy ČR. Další povinností je dokládat všechny účetní doklady v hodnotě vyšší než 10 000 Kč. To ale v žádném případě neznamená, že zde neplatí zásada dokladovosti v účetnictví. Naopak, účetní doklady na nižší částku než 10 000, resp. 5 000 Kč³⁰ se nemusí povinně dokládat ke kontrole s monitorovací zprávou na odbor strukturálních fondů (dále jen OSF), ale příjemce je má uložené ve své evidenci. Musí být k dispozici na vyžádání finančního manažera OSF či při kontrole na místě. Příjemce musí účetní doklady archivovat ještě 10 let po skončení projektu. Každý originál musí být povinně označen tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o výdaj financovaný z Operačního programu LZZ. V praxi to znamená, že na originál faktury příjemce napíše údaj o spolufinancování spolu s číslem projektu (či může použít razítko apod.), aby se zabránilo duplicitnímu proplacení dané faktury. Pokud by příjemce administroval více projektů v rámci grantových projektů, bez tohoto označení na faktuře by mohlo dojít k situaci, kdy si danou fakturu nechá uznat jako způsobilý výdaj v obou projektech a výsledkem bude dvojí proplacení.

Dokladovost se netýká nepřímých nákladů. Základem pro jejich určení je schválené procento na skutečně vynaložený a příjemcem pomocí účetních dokladů náležitě doložených přímých nákladů.³¹

³⁰ Neplatí např. pro odpisy, nepřímé náklady stanovené paušální sazbou a výdaje v naturáliích.

³¹ METODIKA D2: *Příručka pro příjemce o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. [cit. 2012-05-05]. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 72s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>, 37. str.

3 Způsobilé výdaje

Z veřejných věcí mohou být financovány pouze způsobilé výdaje. Způsobilé výdaje se skládají z přímých a nepřímých nákladů. Nepřímé náklady jsou stanoveny procentní sazbou z přímých nákladů schválenou v Rozhodnutí o poskytnutí dotace, která může být v maximální výši 20% z hodnoty přímých nákladů.

Proto žadatel o finanční prostředky ze strukturálních fondů musí mít na paměti tzv. způsobilost, respektive nezpůsobilost výdajů. Ekvivalentem těchto termínů jsou výrazy uznatelnost, či neuznatelnost nákladů. V rozpočtu se tyto dva druhy nákladů musí od sebe zřetelně odlišit.

Uznatelné náklady jsou náklady, které je možné hradit z veřejných prostředků, takže žadatel může požadovat jejich úhradu. Neuznatelné náklady naproti tomu z veřejných prostředků hradit nelze a žadatel je musí vždy uhradit ze svých vlastních prostředků.³²

Specifikací uznatelných výdajů se zabývá Metodika způsobilých výdajů OP LZZ. Tento dokument definuje, co jsou způsobilé výdaje a jejich výčet dle kapitol rozpočtu. Podpora, která je poskytnuta projektům v rámci tohoto operačního programu, se vztahuje pouze na způsobilé výdaje. Aby se výdaj stal způsobilým, musí splňovat tyto podmínky:

- typ výdaje: výdaj musí být vynaložen na činnosti v souladu s nařízením Evropského parlamentu a rady (ES) č. 1081/2006 o Evropském sociálním fondu, v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1083/2006, v souladu s Pravidly způsobilých výdajů (usnesení vlády č. 61/2007) a musí být v souladu s cílem příslušné prioritní osy OP LZZ,
- účel výdaje: výdaj musí být nezbytný pro realizaci projektu a musí mít přímou vazbu na projekt (tj. musí být vynaložen na aktivity v souladu s obsahovou stránkou a cíl projektu),
- datum uskutečnění výdaje: výdaj je způsobilý, pokud vznikl (tj. bylo realizováno plnění) a byl uhrazen v časovém rozmezí 1. 1. 2007 – 31. 12. 2015. U

³² MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, BRNO: Barrister & Principal, 2009. 215 str. ISBN 978-80-87029-56-5.

grantových projektů se za způsobilé výdaje považují výdaje projektu vzniklé zpravidla po uzavření právního aktu o poskytnutí podpory během období, které je v tomto právním aktu definováno. Způsobilými výdaje jsou také výdaje, které byly uskutečněny po ukončení projektu, ale jejich věcné plnění souvisí s obdobím, ve kterém se projekt realizoval. Mezi takové výdaje patří např. mzdy za poslední měsíc realizace.³³ Pokud bude projekt trvat od 1. 3. 2011 do 29. 2. 2012, jsou únorové mzdy proplaceny až v březnu, tedy po skončení realizace, ale dle Metodiky jsou způsobilým výdajem. Obdobná situace je i s auditem, který může být uhrazen až dva měsíce po skončení projektu, a to z toho důvodu, že hlavním cílem auditu je prověřit správnost všech požadovaných aspektů za celou dobu realizace projektu.

I v rámci evropských projektů platí, že se sleduje efektivita výdaje. Výdaj musí být přiměřený, hospodárný, efektivní a musí být splněna podmínka účelnosti. Toto se nazývá podmínka 3E.³⁴

U grantových projektů se náklady dělí na přímé a nepřímé.

3.1 Přímé náklady

Přímé náklady jsou náklady, které jsou zpravidla přímo přiřaditelné k určité konkrétní aktivitě projektu. Tyto náklady jsou vykazovány a ověřovány dle standardních postupů pravidel způsobilosti.³⁵

3.1.1 Osobní náklady

K hladkému průběhu realizace projektu je nezbytné ještě před jeho začátkem určit pracovní tým projektu a uzavřít s danými pracovníky smluvní vztah, který bude definovat jejich zapojení do projektu.

³³ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-02-20], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>), 6. str.

³⁴ Tato zkratka je složena z 3 anglických slov – economy, efficiency, effectiveness.

³⁵ *Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost*, [online/pdf]. 2010, [cit. 2012-04-03], 176s. Dostupné z webové stránky: <http://www.msmt.cz/file/11267_1_1/>.

Osobní náklady jsou v rozpočtu uvedeny jako kapitola 01. Do této kapitoly patří výdaje na zaměstnance žadatele, resp. příjemce a jeho českých projektových partnerů, kteří jsou přímo zapojeni do realizace projektu, včetně pracovníků zaměstnaných na základě dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce. Výdaje musí odpovídat nominálním mzdám a zákonným odvodům na sociální a zdravotní pojištění hrazeným zaměstnavatelem. Pokud se zaměstnanec podílí přímo na projektu pouze částí svého pracovního úvazku, musí být výdaje související s jeho pracovní činností rozděleny na základě prokazatelného kritéria na výdaje související s projektem a na výdaje s projektem nesouvisející. V rozpočtu projektu jsou stanoveny jednotkové mzdové náklady zvlášť pro každou pracovní pozici v realizačním týmu v závislosti na typu pracovního poměru. Schválené jednotkové mzdy projektových pracovníků jsou po celou dobu realizace projektu závazné.³⁶

Osobní náklady jsou v rozpočtu nastaveny jako superhrubá mzda. Superhrubá mzda byla u nás zavedena od roku 2008 a její výpočet lze určit jako hrubou mzdu zaměstnance a pojistné na sociální a zdravotní pojištění, které je povinen hradit za zaměstnance jejich zaměstnavatel. Od roku 2009 je ve výši 34% v souhrnu za obě pojištění.

Záměna hrubé a superhrubé mzdy je velmi častou chybou příjemců a znamená to porušení rozpočtové kázně ze strany příjemců dotace. Porušením rozpočtové kázně se rozumí překročení schválených hodnot uvedených v rozpočtu. Kde lze hledat tak vysokou chybovost? V Metodice způsobilých výdajů OP LZZ je uvedeno: „výdaje musí odpovídat nominálním mzdám, eventuálně platům a zákonným odvodům na sociální a zdravotní pojištění hrazeným zaměstnavatelem“. Z této formulace je zřejmé, že se jedná o superhrubou mzdu z důvodu odvodů, které jsou hrazeny zaměstnavatelem, ale nikde v metodice není explicitně vyjádřeno, že se jedná o superhrubou mzdu. Jedním z důvodů může být to, že superhrubá mzda není oficiální název a ani není tento pojem zahrnut v žádném konkrétním právním předpisu.

Stejně závažným porušením rozpočtové kázně se rozumí i překročení jednotkových mzdových nákladů, které musí být dodrženy po celou dobu realizace projektu.

³⁶ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-02-20], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>>, 6. str.

Zaměstnanci mohou mít pro práci na projekt uzavřenu pracovní smlouvu, dodatek k pracovní smlouvě, dohodu o pracovní činnosti či dohodu o provedení práce. Rozpočet může být v oblasti osobních nákladů sestaven na celkový počet hodin pro projekt a k tomu uvedena příslušná hodinová sazba. Tato varianta se vyskytuje nejčastěji u dohod o pracovní činnosti a dohod o provedení práce. V případě pracovních smluv je v rozpočtu uveden příslušející úvazek k projektu, počet měsíců zapojení do projektu a přepočtená hodinová sazba.

U dohod o pracovní činnosti vzniká nesoulad v hodnotách uvedených v rozpočtu a na dohodách. V rozpočtu se objevuje superhrubá hodinová mzda na rozdíl od dohod o pracovní činnosti, kde je uvedena hrubá hodinová sazba. Podle mého názoru by bylo pro příjemce přehlednější, kdyby byla kapitola „Osobních nákladů“ stanovena jako hrubá mzda. Nebylo by nutné přepočítávat hrubou mzdu uvedenou v dohodě o pracovní činnosti na superhrubou, ale bylo by postačující ji pouze přenést do rozpočtu. Pokud by příjemci tuto dohodu dodržovali, nemohli by se dostat do situace, kdy dojde k překročení schváleného rozpočtu a oni se budou muset následně podrobit kontrole příslušejícího finančního úřadu kvůli porušení rozpočtové kázně.

Jiná situace je pokud se jedná o dohodu o provedení práce. Do konce roku 2011 bylo možné na tento typ dohody odpracovat 150 hodin v jednom kalendářním roce. Jelikož se z dohody o provedení práce neodvádí sociální ani zdravotní pojištění, je ve své podstatě hrubá a superhrubá hodinová mzda totožná.³⁷ Od 1. 1. 2012 je možné nově uzavřít dohodu o provedení práce až na 300 hodin v kalendářním roce. Pro ty kalendářní měsíce, za něž bude zúčtován započitatelný příjem přesahující 10 000 Kč, budou zaměstnanci účastni nemocenského pojištění.³⁸ Tato změna je v rozpočtu projektu vyřešena založením nové položky v kapitole 01 Osobní náklady, ze které budou příjemce platit pouze dané pojištění. Prostředky budou převedeny z jiné položky, kde naopak příjemce ušetřil.

U pracovních smluv je téměř vždy rozpočet stanoven na úvazek a to dle zapojení daného pracovníka na projektu.

³⁷ KUČEROVÁ, Dagmar: *Dohoda o provedení práce se v roce 2011 mění*, [online]. 17. 2. 2011, [cit. 2012-02-20]. Dostupné z webové stránky: < <http://www.podnikatel.cz/clanky/dohoda-o-provedeni-prace-2011/>>.

³⁸ *Zákoník práce 2012 online*, [online]. [cit. 2012-02-20]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.zakonik-prace-online.cz/#zmena7>>.

Při projektové žádosti, před samotným začátkem projektu, je velmi těžké určit zapojení pracovníků na projekt. A intenzita jejich práce se může lišit i fází, ve které se projekt nachází. U grantových projektů lze tento nesoulad řešit klouzavými úvazky. To jinými slovy znamená, že je nutné daný úvazek dodržet v průměru, nikoli každý měsíc zvlášť. Opět zde musí být dodržena jednotková cen, tedy hodinová mzda. Klouzavé úvazky musí být zakotveny v pracovní smlouvě či v dodatku k pracovní smlouvě.

V rámci jedné pozice se pracovní úvazky nesmí překrývat a není možné zaměstnance platit za stejnou práci vícekrát. Další podmínkou je to, že jeden pracovník nemůže být zaměstnán na projektech ESF celkově na více než 1,6 úvazku.³⁹ Pokud bychom to převedli do praxe, úvazek 1,6 při přepočtu na hodiny za měsíc, znamená 258 hodin. To je v případě, kdy se k přepočtu použije univerzální pracovní fond 160 hodin, tedy 20 pracovních dnů. Daný zaměstnanec by musel odpracovat 12,8 hodin denně. Jen těžko si lze představit, že takové nasazení je ve fyzických a psychických silách pracovníka, zvláště u projektů, které trvají po delší časové období.

3.1.2 Cestovné

Obecně lze říci, že do přímých nákladů v rámci této kapitoly rozpočtu patří cestovné spojené se zahraničními pracovními cestami pracovníků českých subjektů a cestovní náhrady pro zahraniční experty. Naopak náklady na tuzemské pracovní cesty zaměstnanců příjemce a zaměstnanců českých partnerů patří mezi nepřímé náklady.⁴⁰

3.1.3 Zařízení a vybavení

Do této kapitoly patří výdaje, které jsou spojené s nákupem nového, respektive použitého vybavení či zařízení hmotné povahy za přesně stanovených pravidel.⁴¹ Při čerpání finančních prostředků v rámci této kapitoly je potřeba, aby příjemce zvážil

³⁹ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-02-20], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>>, 9. str.

⁴⁰ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-02-20], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>>, 10. str.

⁴¹ MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, BRNO: Barrister & Principal, 2009. 215 str. ISBN 978-80-87029-56-5.

rozsah a charakter položek v souladu s požadavky na realizaci případných zadávacích či výběrových řízení.⁴²

V rámci OP LZZ lze v rámci této kapitoly hradit následující výdaje:

- výdaje spojené s nákupem nového, respektive použitého vybavení a zařízení, kdy výdaje na nákup jedné položky nového vybavení či zařízení drobného dlouhodobého hmotného majetku nesmí přesáhnout částku 40 000 Kč při dodržení předem stanovených pravidel,
- výdaje na nákup drobného hmotného majetku,
- výdaje na nákup výukového materiálu,
- nájem, splátky operativního leasingu zařízení, vybavení a budov sloužících ve prospěch cílové skupiny a nikoli pro administraci projektu,
- splátky finančního leasingu,
- odpisy (amortizace) vlastního dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, který používá pro své zapojení do projektu cílová skupina a jehož využívání je nezbytné pro realizaci projektu a přímo souvisí s jeho cíli.

Do doby ukončení projektu musí vybavení a zařízení a dlouhodobý hmotný majetek zakoupený i částečně z prostředků OP LZZ zůstat v majetkové evidenci příjemce dotace nebo jeho partnerů.

Při ukončení projektu a podání závěrečné monitorovací zprávy je příjemce povinen hlídat stanovené limity pro tuto kapitolu. Náklady na kapitolu rozpočtu Zařízení a vybavení nesmí přesáhnout 20% z celkových způsobilých přímých výdajů projektu. Dané procento je informativní a za jeho mírné překročení nehrozí příjemci žádná sankce.⁴³

⁴² Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost, [online/pdf]. 2010, [cit. 2012-04-03], 176s. Dostupné z webové stránky: <http://www.msmt.cz/file/11267_1_1/>.

⁴³ METODIKA D5: Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů. [online/PDF]. [cit. 2012-02-20], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>), 16. str.

3.1.4 Nákup služeb

Výdaje na nákup služeb jsou výdaje spojené s dodáním služeb a jsou uznatelné za dodržení podmínek, že dodání služby přispívá k realizaci projektu a vytváří novou hodnotu.⁴⁴ Vybrané služby musí přispívat k dosahování předem stanoveného účelu projektu a musí být pro projekt nezbytné.

Předmětem nákupu v rámci kapitoly přímých nákladů Služby mohou být zejména:

- zpracování analýz, průzkumů, studií,
- lektorské služby,
- školení a kurzy pořádané jinými společnostmi,
- vytvoření nových publikací, školicích materiálů nebo manuálů, CD, DVD atd. (pozn. nejedná se o nákup původních děl),
- pronájem prostor pro práci s cílovou skupinou (např. pronájem učebny, pronájem prostor pro chráněnou dílnu apod.).

Výdaje plynoucí z uzavřených smluv s dodavateli a z plnění vystavených objednávek nesmí u projektů vybíraných v rámci grantových výzev převýšit 60 % způsobilých přímých výdajů projektu. Tento limit je kontrolován ze strany poskytovatele dotace při předložení závěrečné monitorovací zprávy. Pokud dojde k překročení daného limitu u kapitoly Nákup služeb, příjemce je sankcionován v podobě snížení limitu nepřímých nákladů stanovených ve výzvě. Tímto opatřením se zohledňuje skutečnost, že nákup služeb od externích dodavatelů zpravidla snižuje nároky na technickou podporu realizace projektu, jež tvoří páteř nepřímých nákladů (např. náklady na pronájem místností, platby za elektřinu, apod.).

⁴⁴ MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, BRNO: Barrister & Principal, 2009. 215 str. ISBN 978-80-87029-56-5.

Tabulka 2: Snížení limitu nepřímých nákladů dle podílu nákupu služeb

Podíl nákupu služeb na celkových přímých způsobilých nákladech projektu	Snížení podílu nepřímých nákladů vyhlášeného ve výzvě
Do 60 % včetně	Platí podíly nepřímých nákladů stanovené výzvou v návaznosti na tabulku 1 (resp. 2)
Více než 60 % a méně než 90 %	Snížení na 1/2 podílu stanoveného výzvou
90 % a výše	Snížení o 100 %, tj. nepřímé náklady se nehradí

Zdroj: Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů⁴⁵

3.1.5 Stavební úpravy

Výdaje na drobné stavební úpravy jsou uznatelné pouze tehdy, pokud cena všech dokončených stavebních úprav v jednom zdaňovacím období (kalendářním roce) nepřesáhne v úhrnu 40 00 Kč na každou jednotlivou účetní položku majetku.⁴⁶

3.1.6 Přímá podpora

I u přímé podpory existuje limit na celkových přímých nákladech a ten činí 20%, souhrn mzdových příspěvků však limitován není.

Projekty jsou orientovány na uspokojování potřeb určité cílové skupiny. Tyto potřeby mohou být sociální, vzdělávací, apod. V rámci projektu může být cílové skupině poskytnuta přímá podpora. To znamená, že jí může být proplaceno jízdné, stravné či ubytování, které jsou nezbytné pro účast jednotlivce v projektu. V odůvodnitelných případech je také možno vynaložit prostředky na úhradu nákladů spojených s péčí o dítě či jiné závislé osoby, kterou má klient v opatrování.⁴⁷

Důležitou částí přímé podpory jsou mzdové příspěvky. Jedná se o náhradu mzdy vyplácenou po dobu školení zaměstnance. Je to finanční náhrada zaměstnavateli za to,

⁴⁵ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-02-20], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>>, 22. str.

⁴⁶ MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, BRNO: Barrister & Principal, 2009. 215 str. ISBN 978-80-87029-56-5.

⁴⁷ MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, BRNO: Barrister & Principal, 2009. 215 str. ISBN 978-80-87029-56-5.

že jeho zaměstnanec je na školení. Pokud přímá podpora nemá charakter veřejné podpory s povinným spolufinancováním ze strany příjemce, je finanční podpora z veřejných prostředků na mzdové příspěvky pro cílové skupiny povolena až do výše 100 % mzdových nákladů na dané pracovní místo, nejvýše však do částky číselně odpovídající trojnásobku minimální hrubé mzdy. Minimální mzda je stanovena nařízením vlády č. 567/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dle § 2 základní sazba minimální mzdy pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin činí 48,10 Kč za hodinu nebo 8 000 Kč za měsíc.⁴⁸ Přímá podpora je povolena do výše 144,30 Kč za hodinu. Při změně nařízení vlády bude automaticky změněn i limit pro mzdové příspěvky. Při sjednání kratší pracovní doby (dle § 80 zákoníku práce) se maximální částka finanční podpory odpovídající trojnásobku minimální mzdy poměrně sníží.⁴⁹

Při vykazování si příjemce zvolí metodu, jak bude mzdové příspěvky počítat. Způsob výpočtu může být stanoven jako čtvrtletní, půlroční, roční průměr apod., ale tento postup je závazný po celou dobu realizace projektu.

3.1.7 Křížové financování

Jedná se o doplňkový způsob financování prioritních os operačních programů a při jeho implementaci OP LZZ je nutné postupovat dle pokynů Ministerstva pro místní rozvoj pro křížové financování na programové období 2007-2013.

Dle pravidel financování Evropského sociálního fondu není možné z tohoto fondu hradit náklady na pořízení nábytku, vybavení, vozidel, infrastruktury, nemovitostí a pozemků. Z tohoto důvodu je umožněno v rámci OP LZZ křížové financování. Tedy financování nákladů, které jsou obvykle způsobilými náklady pouze v rámci pravidel financování z Evropského fondu pro regionální rozvoj, a které jsou nezbytné pro realizaci aktivit projektů OP LZZ.⁵⁰

⁴⁸ MPSV/TREXIMA spol. s r.o.: *Příručka pro personální a platovou agendu*, [online], 4. 4. 2012. [cit. 2012-03-05]. Dostupné z webové stránky: < http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=nv567_2006>.

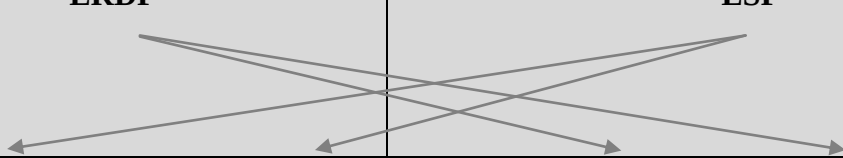
⁴⁹ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-03-05]. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>), 17. str.

⁵⁰ *Prováděcí dokument Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*, [online/PDF]. 2012, [cit. 2012-03-20]. Vydal: ŘO OP LZZ, 114str. Dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/7297/>>.

Křížové financování je umožněno čl. 34 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropskému sociálnímu fondu a Fondu soudružnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, kde je stanoveno:

„Aniž jsou dotčeny odchylky stanovené ve zvláštních nařízeních o fondech, mohou Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond doplňkovým způsobem a v rámci limitu 10% financování Společenství na každou prioritní osu operačního programu financovat opatření spadající do oblasti pomoci z druhého z těchto fondů, pokud jsou tato opatření nezbytná pro uspokojivé provádění operace a přímo s ní souvisí.“⁵¹

Tabulka 3: Schéma – křížové financování

INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY		NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY	
ERDF		ESF	
			
ROP Střední Čechy	OP Věda a výzkum pro inovace	OP Vzdělání pro konkurenceschopnost	OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Zdroj: MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, str. 62.

Dle výše uvedeného schématu je zřejmé, že i u projektů financovaných z Evropského sociálního fondu, lze hradit investiční výdaje.

3.2 Nepřímé náklady

Vedle přímých nákladů se v grantových projektech rozlišují ještě náklady nepřímé. Nepřímé náklady vznikly za účelem ulehčení realizace a kontroly projektů v oblasti nákladů související především s jejich administrací. V případě, kdy náklady spojené s přípravou podkladů a jejich následnou kontrolou v některých případech převyšovaly

⁵¹ TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s.: *Rozpočtová pravidla a související legislativa*.

samotné vykazované náklady, je umožněno tzv. zjednodušené vykazování výdajů formou nepřímých nákladů.⁵²

Nepřímé náklady projektu jsou náklady, které nejsou nebo nemohou být přímo spojené s konkrétní aktivitou daného projektu, především náklady na administraci projektu. Také mezi ně patří náklady, které souvisí s prací s cílovou skupinou, do které spadají např. zaměstnanci úřadu, nicméně vznikají v rámci běžných činností organizace příjemce či českého partnera, a nelze je proto jednoznačně přiřadit k aktivitám projektu.⁵³

Nepřímé náklady jsou v projektech vyjádřeny procentuální sazbou vzhledem k celkovým způsobilým přímým nákladům po odečtení výdajů na křížové financování.⁵⁴ Výše podílu nepřímých nákladů je vždy stanovena vyhlášovatelem ve výzvě pro předkládání projektů, nikdy však nebude vyšší než 20 % přímých způsobilých nákladů. Konkrétní výše procentuální sazby je závislá na výši přímých nákladů bez křížového financování. Hodnoty jsou stanoveny v následující tabulce.

⁵² *Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost*, [online/PDF]. 2010, [cit. 2012-04-03], 176s. Dostupné z webové stránky: <http://www.msmt.cz/file/11267_1_1/>.

⁵³ *METODIKA D5: Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-04-03]. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>), 19. str.

⁵⁴ *Nepřímé náklady*, [online]. 2010, [cit. 2012-04-02]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/neprime-naklady?highlightWords=nep%C5%99%C3%ADm%C3%A9+n%C3%A1klady>>.

Tabulka 4: Aktuální podíly nepřímých nákladů využívané ve všech výzvách pro předkládání projektů s nepřímými náklady jsou následující:

Objem přímých výdajů (bez výdajů, jež spadají do křížového financování)	% nepřímých nákladů
Do 4 mil. Kč včetně	18 %
Nad 4 mil. Kč a do 6 mil. Kč včetně	16 %
Nad 6 mil. Kč a do 10 mil. Kč včetně	14 %
Nad 10 mil. Kč a do 15 mil. Kč včetně	12 %
Nad 15 mil. Kč	10 %

Zdroj: METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*⁵⁵

Procentní paušální sazby nepřímých nákladů byly stanoveny na základě analýzy, jejímž výsledkem je tvrzení, že k uskutečnění určitého objemu přímých výdajů je zapotřebí určitý objem nepřímých nákladů a obě hodnoty byly vyčísleny.⁵⁶ Zmiňovaná analýza byla provedena na základě vzorku projektů z programů v období 2004 - 2006 – Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) a Jednotného programového dokumentu pro cíl (3JPD3). Účelem bylo zjistit, jaká byla skutečná výše položek zařazených mezi nepřímé náklady a následné stanovení procent nepřímých nákladů, které jsou nyní v projektech aplikovány.⁵⁷ Nepřímé náklady byly do Rozhodnutí o poskytnutí dotace zahrnuty až v rámci Operační programů v letech 2007 – 2013.⁵⁸

Jelikož je výše nepřímých nákladů závislá na objemu přímých nákladů, znamená to, že nebudou-li při ukončení projektu vyčerpany všechny přímé náklady plánované ve schváleném rozpočtu projektu nebo budou-li v průběhu realizace projektu některé přímé náklady vyhodnocené jako nezpůsobilé, úměrně tomu bude krácena i absolutní výše

⁵⁵ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-04-09], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>), 20. str.

⁵⁶ Informace poskytnuté od paní Mgr. Alexandry Babičkové z Odboru řízení pomoci z ESF – Oddělení koordinace a svobodných agend ESF.

⁵⁷ Informace poskytnuté od paní Markéty Alexové z Týmu Evropského sociálního fondu v ČR spadající pod Ministerstvo práce a sociálních věcí.

⁵⁸ Informace poskytnutá od pana Milana Lošťáka – zástupce ředitele finančního úřadu v Olomouci.

nepřímých nákladů. Procento nepřímých nákladů stanovené v Rozhodnutí o poskytnutí dotace však zůstane stejné, bez ohledu na skutečnou výši způsobilých přímých výdajů.⁵⁹

3.2.1 Účtování nepřímých nákladů

Pravidly nepřímých nákladů nejsou nijak dotčeny účetní postupy organizace ani povinnosti organizací dodržovat stanovené limity a hlídat jejich porušení v podobě překročení schválených limitů. Příjemce se zavazuje vést oddělené účetnictví (např. analytickými účty nebo účetním střediskem) o všech účetních případech vztahujících se k projektu. Toto tedy platí i pro nepřímé náklady a jejich následnou refundaci z projektového účtu na účet organizace.⁶⁰

3.2.2 Kontrola nepřímých nákladů

Nepřímé náklady se nedokládají a neprokazují jednotlivými účetními doklady, a tudíž se jejich rozpis ani neuvádí do rozpočtu projektu. V rozpočtu projektu se objevují v paušální částce vypočítanou procentem z přímých nákladů. Nepřímé náklady jsou poskytovány průběžně, vždy spolu s prostředky na přímé náklady projektu. Každá platba příjemci tedy v sobě zahrnuje prostředky na přímé i nepřímé náklady, a to v poměru stanoveném v Rozhodnutí o poskytnutí dotace.⁶¹ To jinými slovy znamená, že každá další část finančních prostředků, kterou příjemce obdrží, je ve výši 100% + dané procento nepřímých nákladů stanoveném v Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Ve chvíli, kdy příjemce obdrží platbu, je povinen ji rozdělit na přímé a nepřímé náklady. Hodnota nepřímých nákladů se vyčísluje z obdržené částky, která představuje 110%, 112%, 114%, 116%, 118% respektive 120%. Tato hodnota se odvíjí od výše nepřímých nákladů. Příjemci většinou chybují v tom, že špatně spočítají procento nepřímých nákladů, které si z dotace převedou.

Příklad: Dotace je poskytnuta ve výši 120 000 Kč a procento nepřímých nákladů je stanoveno ve výši 20%.

⁵⁹ *Postup pro vykazování nepřímých nákladů.* [online/PDF]. [cit. 2012-04-09], 3s. Dostupné z webové stránky: <www.kr-vysocina.cz>, str. 1.

⁶⁰ *Postup pro vykazování nepřímých nákladů.* [online/PDF]. [cit. 2012-04-09], 3s. Dostupné z webové stránky: <www.kr-vysocina.cz>, str. 1.

⁶¹ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů.* [online/PDF]. [cit. 2012-04-09], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>>, str. 21.

Správný výpočet nepřímých nákladů je následující: **120 000 Kč / 120 x 20 = 20 000 Kč.**

Příjemci často používají tento výpočet: **120 000 Kč / 100 x 20 = 24 000 Kč**, ale tento postup výpočtu je chybný.⁶²

Z pohledu poskytovatele podpory při předkládání monitorovacích zpráv nejsou jednotlivé položky nepřímých nákladů kontrolovány. Předmětem kontroly na místě vykonávané ze strany poskytovatele dotace MV ČR také není kontrola jednotlivých účetních dokladů vztahující se k nepřímým nákladům, a tedy ani to, na jaké konkrétní výdaje byly nepřímé náklady využity. I přesto se předpokládá, že prostředky poskytnuté na nepřímé náklady byly využity na projekt. Smyslem nepřímých nákladů totiž není uhrazení části nákladů na kmenovou činnost organizace, nýbrž zjednodušení administrace. I v případě těchto nákladů je nutné, aby byly evidovány v analytické účetní evidenci s vazbou ke konkrétnímu projektu.⁶³

V případě zjištění podezření na nedodržení podmínek pro čerpání dotace zasílá poskytovatel, popř. také NKÚ, jiný státní orgán či kterákoliv jiná s věcí obeznámená právnická či fyzická osoba, svůj podnět k prošetření na příslušný finanční úřad podle sídla příjemce dotace. Tento FÚ je oprávněn k provedení daňové kontroly na úseku rozpočtové kázně. Vybrané finanční jsou tedy jediné zákonem oprávněné úřady takovou kontrolu objektivně provést a také vydat následně rozhodnutí o uložení odvodu a souvisejícího penále. Mají uloženou povinnost vše evidovat, vybrat a popřípadě i vymáhat.

Seznam finančních úřadů, které těmito pravomocemi disponují, jsou uvedeny v následující tabulce.

⁶² Informace poskytnuté od paní Ing. Věry Špatenkové – vedoucí referátu v oddělení dotací na finančním úřadě v Hradci Králové.

⁶³ *Postup pro vykazování nepřímých nákladů*. [online/PDF]. [cit. 2012-04-09], 3s. Dostupné z webové stránky: <www.kr-vysocina.cz>, str. 1.

Tabulka 5: Seznam finančních úřadů

Kraj	FÚ
Hlavní město Praha	FÚ pro Prahu 1
Středočeský	FÚ Praha - západ
Ústecký	FÚ v Ústí nad Labem
Karlovarský	FÚ v Karlových Varech
Plzeňský	FÚ v Plzni
Jihočeský	FÚ v Českých Budějovicích
Liberecký	FÚ v Liberci
Královehradecký	FÚ v Hradci Králové
Pardubický	FÚ v Pardubicích
Vysočina	FÚ v Jihlavě
Moravskoslezský	FÚ Ostrava I.
Olomoucký	FÚ v Olomouci
Zlínský	FÚ ve Zlíně
Jihomoravský	FÚ Brno I.

Zdroj: *Novela Zákona č. 531-1990 Sb o územních finančních orgánech*,

www.accontes.cz⁶⁴

Dané finanční úřady také neověřují nepřímé náklady položkově. Dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace vydaná na základě § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, je v „Části II povinnosti příjemce dotace – způsobilé výdaje“ uvedeno:

Způsobilé výdaje mají formu přímých a nepřímých nákladů.

- přímé náklady mohou být považovány za způsobilé pouze tehdy, pokud je příjemce dotace doloží fakturami, účetními doklady stejné důkazní hodnoty

⁶⁴ *Novela Zákona č. 531-1990 Sb o územních finančních orgánech*. [online/PDF], 22. 11. 2007.[cit. 2012-04-20]. Dostupné z webové stránky:< <http://www.accontes.cz/novela-zakona-c-531-1990-sb-o-uzemnich-financnich-organech>>.

nebo za podmínek stanovených kap. 5.2 Příručky pro příjemce soupiskou účetních dokladů.

- nepřímé náklady se prokazují procentuálním poměrem vůči způsobilým přímým nákladům skutečně vynaloženým a prokázaným. Procentuální poměr nepřímých nákladů činí „X“ % způsobilých přímých nákladů skutečně vynaložených a prokázaných.

Z Rozhodnutí o poskytnutí dotace je zřejmé, že příjemci musí prokazovat přímé náklady položkově na rozdíl od nepřímých nákladů, které jsou považovány za tzv. paušální výdaje. Finanční úřad pouze kontroluje, zda byl dodržen stanovený poměr (X%) pro přesun finančních prostředků ke krytí nepřímých nákladů ze speciálního bankovního účtu na běžný provozní účet příjemce.⁶⁵

Jelikož nejsou nepřímé náklady podrobně kontrolovány, je u daných projektů riziko, že příjemci nebudou čerpat v souladu s Metodikou způsobilých výdajů, kde je popsán jejich výčet. Tento výčet není úplný, ale je rozdělen do 4 skupin nákladů, které jsou uvedeny v kapitole 3.2.3 Vymezení nepřímých nákladů. Je to i v případě, že si příjemce vědom své povinnosti dodržet podmínky pro čerpání dotace a také dopadů, které mu plynou z jejich porušení. Smyslem nepřímých nákladů je ulehčení administrace grantových projektů. Kontrola jednotlivých položek by byla velmi náročná a v některých případech i téměř nereálná. Do této kapitoly spadá například také nákup papíru a toneru do tiskáren. Ne na každém úřadu lze striktně rozdělit tisk pro projekt a pro úřad. Také by zde nebyla dodržena podmínka hospodárnosti a náklady na kontrolu všech položek by převýšily jejich eventuální špatné využití. Možným řešením by bylo prokazovat část nákladů účetními doklady, jako je to u individuálních projektů. Kritériem pro vykazování by mohla být hodnota zařízení či služby. V praxi by to vypadalo tak, že by příjemce prokazoval nepřímé náklady účetními doklady, pokud by jejich hodnota byla vyšší než 15 000 Kč. Stále by byl zachován hlavní cíl aplikace nepřímých nákladů a to ulehčení administrace, ale zařízení a služby s vyšší pořizovací cenou než je 15 000 Kč by se musely již dokazovat. Příjemce by z tohoto důvodu

⁶⁵ Informace poskytnuté od paní Ing. Věry Špatenkové – vedoucí referátu v oddělení dotací na finančním úřadě v Hradci Králové.

nemohl použít dané prostředky na nákup nezpůsobilých nákladů v oblasti nepřímých nákladů.

Jiným řešením by mohlo být vykazování těchto nákladů dle specifických skupin, kde by jako konkrétní skupiny byly určeny skupiny nákladů přesně dle Metodiky způsobilých nákladů, tedy:

- náklady na odměňování pracovníků
- cestovní náhrady
- zařízení a vybavení
- náklady na nákup služeb

3.2.3 Vymezení nepřímých nákladů

V Metodice nepřímých nákladů jsou náklady uvedeny v kapitole „Vymezení nepřímých nákladů v OP LZZ“ následovně:

Položky zahrnované do nepřímých nákladů nemohou být vykazovány v rámci přímých nákladů projektu a jejich nárokování na pracovních výkazech realizačního týmu je pochybení ze strany příjemce. Poskytovatel podpory tyto nezpůsobilé náklady krátí při kontrole monitorovacích zpráv.

Mezi nepřímé náklady patří následující položky:

1. Náklady na odměňování pracovníků, kteří v rámci organizace příjemce pomoci nebo jeho českého partnera v souvislosti s projektem vykonávají níže vymezené aktivity:

- vedení účetnictví včetně vedení mezd pracovníků,
- vedení rozpočtu,
- personalistika,
- zajištění školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v režimu stanoveném právními předpisy ČR,
- zajištění vstupních lékařských prohlídek,
- zajištění ostrahy,

- zajištění úklidu a čištění,
- zajištění opravy a údržby zařízení, vybavení a využívaných nemovitostí,
- zajištění publicity pomoci z ESF (zejména dle článku 8 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006), včetně monitoringu tisku (např. inzerce, pronájem prostor pro tiskovou konferenci, občerstvení na tiskovou konferenci, výroba propagačních předmětů, letáků apod.), s výjimkou případů, kdy jsou opatření publicity hlavní činností projektu (zejména u projektů zaměřených na změnu povědomí cílové skupiny apod.),
- správa počítačových sítí a internetových stránek, včetně jejich aktualizace,
- zajištění kopírování,
- zajištění tisku pro administraci projektu a publicitu.

2. Cestovní náhrady

- veškeré cestovní náhrady spojené s vnitrostátními pracovními cestami (není rozhodující, jakým dopravním prostředkem se cesta uskutečnila - např. služebním vozidlem, hromadnou dopravou, taxi aj.),
- veškeré náklady na provoz vozidla k vnitrostátním cestám,
- cestovní náhrady spojené s pracovními cestami, jejichž cílem bylo zajištění publicity pomoci z ESF, a to jak tuzemské, tak zahraniční pracovní cesty.

3. Zařízení a vybavení

- náklady na nákup papírů (včetně bloků), materiálu na laminování, psacích potřeb, kancelářských sponek, šanonů, desek na dokumenty, CD, DVD, audiokazet, videokazet a disket jako nosičů dat (bez ohledu na jejich využití v projektu, tj. zda jsou nezbytné pro administraci projektu či pro cílovou skupinu),
- náklady na spotřební a kancelářský materiál (jiný než v předchozí odrážce) určený pro administraci projektu (nikoli materiál pro cílovou skupinu projektu), tj. veškerý materiál či drobné předměty, které nemají charakter zařízení nebo přístroje nebo jsou určeny k jednorázové nebo postupné spotřebě a jejich životnost nepřesahuje dobu 1 roku,
- náklady na pořízení zásob či materiálu pro zajištění občerstvení pracovníků projektu nebo cílové skupiny,

- náklady na čisticí prostředky a nástroje, resp. přístroje (s výjimkou případů, kdy je pro své zapojení do projektu využívá cílová skupina),
- odpisy budov využívaných pro projekt (pro administraci projektu i práci s cílovou skupinou),
- odpisy zařízení či vybavení, které slouží k administraci projektu (tj. nepoužívá ho pro své zapojení do projektu cílová skupina),
- náklady na nájem či operativní leasing zařízení či vybavení, které slouží k administraci projektu (tj. nepoužívá ho pro své zapojení do projektu cílová skupina),
- náklady na nákup zařízení a vybavení a spotřebního materiálu, které jsou pořizovány za účelem zajištění publicity pomoci z ESF (zejména dle článku 8 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006).

4. Náklady na **nákup služeb**, jejichž předmětem je:

- nájemné za prostory využívané k administraci projektu (včetně publicity projektu), nikoli k práci s cílovou skupinou (např. kancelář projektu),
- energie, vodné, stočné v prostorech kanceláře projektu a dalších pronajímaných nemovitostech využívaných k realizaci projektu,
- internetové a telefonické připojení, poštovné, dopravné, balné,
- vedení účetnictví včetně vedení mezd pracovníků,
- vedení rozpočtu,
- daňové a právní poradenství a konzultace,
- zajištění personalistiky,
- zajištění vstupních lékařských prohlídek,
- zajištění školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v režimu stanoveném právními předpisy ČR,
- zajištění opravy a údržby zařízení a vybavení a využívaných nemovitostí,
- zajištění publicity pomoci z ESF (zejména dle článku 8 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006), včetně monitoringu tisku (např. inzerce, pronájem prostor pro tiskovou konferenci, občerstvení na tiskovou konferenci, výroba propagačních předmětů, letáků apod.), s výjimkou případů, kdy jsou opatření publicity hlavní činností projektu (zejména u projektů zaměřených na změnu povědomí cílové skupiny apod.),

- správa počítačových sítí a internetových stránek, včetně jejich aktualizace,
- kopírování,
- tisk pro administraci projektu a publicitu,
- bankovní poplatky včetně bankovních poplatků za mezinárodní finanční transakce,
- realizace výběrových řízení nezbytných pro projekt (inzerce, poradenství atd.),
- notářské a správní poplatky nutné pro realizaci projektu (např. ověřování dokumentů atd.),
- úklidové a čisticí služby,
- ostraha a pojištění majetku využívaného k realizaci projektu.⁶⁶

3.3 Rozpočet projektu

Rozpočet popisuje strukturu financování projektu v jednotlivých fázích realizace a jako takový je stěžejní součástí projektu. Jeho přípravě je potřeba věnovat velkou pozornost, neboť jen opravdu reálný rozpočet umožní v případě schválení projektu financovat činnosti, které žadatel ve svém návrhu plánuje. Forma rozpočtu není jednotná pro všechny typy podpor ze strukturálních fondů.⁶⁷ V tabulce č. 6 je zobrazen typový rozpočet pro grantové projekty, které čerpají prostředky z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Rozpočet se připravuje již v první fázi projektu a jeho tvorba je velmi důležitá pro efektivní realizaci. Nicméně jeho forma není závazná po celou dobu trvání projektu. Příjemce může svůj rozpočet upravit dle jeho aktuálních potřeb pomocí nepodstatných či podstatných změn. Rozdíl mezi podstatnou a nepodstatnou změnou spočívá v objemu prostředků, který se přesouvá a také na tom, zda přesun probíhá v rámci jedné kapitoly či se peníze přesouvají z jedné kapitoly do jiné.

Při každé změně rozpočtu musí být splněny následující zásadní podmínky:

⁶⁶ METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. [online/PDF]. [cit. 2012-04-24], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>>, str.21-23.

⁶⁷ MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, BRNO: Barrister & Principal, 2009. 215 str. ISBN 978-80-87029-56-5, str.115.

- změnou nesmí být narušen charakter a hlavní záměr projektu,
- změna musí být pro projekt nezbytná a nově navržené využití prostředků musí být efektivní.⁶⁸

Tabulka 6: Rozpočet projektu:

Typy nákladů		Úvazek	Délka působení v realizačním týmu	Průměrné měsíční náklady	Přepočet měsíční/hodinové sazby	Celkové náklady
01	Osobní náklady					920 000,00
01.01.	Pracovní smlouvy					240 000,00
01.01.01	Projektový manažer	0,5	12	20 000,00	40 000,00	240 000,00
01.02.	Dohody o pracovní činnosti					300 000,00
01.02.01	Finanční manažer	1000	1,00	300 000,00	300,00	300 000,00
01.03.	Dohody o provedení práce					350 000,00
01.03.01	Koordinátor vzdělávání	500	1,00	175 000,00	350,00	175 000,00
01.03.02	Koordinátor vzdělávání II.	500	1,00	175 000,00	350,00	175 000,00
01.04	Jiné osobní náklady					30 000,00
Typy nákladů		Počet kusů	Cena kusu (Kč)	Náklady celkem (Kč)	Z toho investiční	Celkové náklady
02	Cestovné			0,00		0,00
02.01	Místní personál v zahraničí			0,00		0,00
02.01.01	Diety (ubytování, stravné)	0	0,00	0,00		0,00
02.01.02	Doprava	0	0,00	0,00		0,00
02.02	Cestovné náhrady pro zahraniční experty			0,00		0,00
02.02.01	Diety (ubytování, stravné)	0	0,00	0,00		0,00
02.02.02	Doprava	0	0,00	0,00		0,00

⁶⁸ METODIKA D2: Příručka pro příjemce o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. [online/PDF]. [cit. 2012-05-05]. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 72s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>, 29. str.

03	Zařízení a vybavení			62 000,00		62 000,00
03.01	Neodpisovaný hmotný majetek			50 000,00		50 000,00
03.01.01	Nákup			50 000,00		50 000,00
03.01.01.01	Nákup notebooků	2	20 000,00	40 000,00		40 000,00
03.01.01.02	Nákup tiskárny	1	10 000,00	10 000,00		10 000,00
03.01.02	Nájem/leasing	0	0,00	0,00		0,00
03.02	Neodpisovaný nehmotný majetek			12 000,00		12 000,00
03.02.01	Nákup			12 000,00		12 000,00
03.02.01.01	MS Windows 7	2	6 000,00	12 000,00		12 000,00
03.02.02	Nájem/leasing	0	0,00	0,00		0,00
03.03	Odpisovaný nehmotný majetek		0,00	0,00		0,00
03.03.01	Nákup	0	0,00	0,00		0,00
03.03.02	Nájem/leasing	0	0,00	0,00		0,00
03.04	Odpisy vlastního majetku		0,00	0,00		0,00
03.04.01	Odpisy hmotného majetku	0	0,00	0,00		0,00
03.04.02	Odpisy nehmotného majetku	0	0,00	0,00		0,00
04	Nákup služeb					1 850 000,00
04.01	Publikace/školící materiály/manuály	0	0,00	0,00		0,00
04.02	Odborné služby/studie a výzkum					1 800 000,00
04.02.01	Optimalizace kapacit	1	700 000,00	700 000,00		700 000,00
04.02.02	Optimalizace řízení lidských zdrojů	1	600 000,00	600 000,00		600 000,00
04.02.03	Zhodnocení profesních a manažerských dovedností	1	550 000,00	550 000,00		500 000,00
04.03	Náklady vyplývající přímo ze smlouvy			50 000,00		50 000,00
04.03.01	Audit projektu	1	50 000,00	50 000,00		50 000,00
04.04	Náklady na	0	0,00	0,00		0,00

	konference/kurzy					
04.05	Jiné náklady	0	0,00	0,00		0,00
05	Stavební úpravy					0,00
05.01	Drobné stavební úpravy		0,00	0,00		0,00
06	Přímá podpora					360 750,00
06.01	Mzdové příspěvky	2 500	144,30	360 750,00		360 750,00
06.02	Cestovné, ubytování a stravné		0,00	0,00		0,00
06.03	Příspěvek na péči o dítě a další závislé osoby		0,00	0,00		0,00
06.04	Jiné výše neuvedené náklady		0,00	0,00		0,00
07	Křížové financování					0,00
07.01	Odpisovaný hmotný majetek		0,00	0,00		0,00
07.02	Odpisované technické zhodnocení budov		0,00	0,00		0,00
07.03	Neodpisovaný nábytek		0,00	0,00		0,00
08	Přímé způsobilé náklady celkem					3 192 750,00
09	Přímé způsobilé náklady bez křížového financování					3 192 750,00
10	Nepřímé náklady	1	574 695,00			574 695,00
11	Celkové způsobilé náklady					3 767 445,00
12	Celkové nezpůsobilé náklady	0	0,00			0,00
13	Celkové náklady projektu					3 767 445,00

Zdroj: vlastní / metodika

Hodnota celkových přímých způsobilých výdajů projektu je 3 192 750 Kč a z toho vyplývají dvě důležité věci pro příjemce dotace. První z nich je výše nepřímých nákladů. Dle tabulky uvedené v kapitole 3.2 Nepřímé náklady je výše nepřímých nákladů projektu stanovena ve výši 18%. Důvodem je hodnota přímých nákladů projektu do 4 mil. Kč. Druhá povinnost pro příjemce dotace u tohoto příkladu je povinnost auditu, proto je v rozpočtu zanesena položka „Audit projektu“, která patří do kapitoly Nákup služeb.

Všechny projekty spolufinancované z OP LZZ, u kterých byly příjemcům poskytnuty na realizaci veřejné prostředky ve výši 3 000 000 Kč a více musí být před podáním závěrečné monitorovací zprávy a závěrečné žádosti o platbu zauditované externím auditorem. Audit projektu musí být zaměřen alespoň na způsobilost výdajů v rámci projektu a vedení účetnictví projektu. Dále musí splňovat náležitosti požadované Příručkou pro příjemce.⁶⁹

⁶⁹ METODIKA D1: *Příručka pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. [cit. 2012-05-05]. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 57s (dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/7993/>>), 28.str.

4 Systém realizace plateb

Po schválení monitorovací zprávy, kdy je určena výše způsobilých výdajů za dané období, dochází k proplacení finančních prostředků konečným příjemcům. Platby příjemcům podpory se realizují na základě žádosti o platbu, kterou příjemce předkládá v tomto případě na zprostředkující subjekt. U grantových projektů probíhá financování v systému ex-ante plateb. To znamená, že určitá část prostředků je příjemci poskytnuta před realizací jeho výdajů na projekt. Předložené výdaje ze strany příjemce musí odpovídat podmínkám realizace projektů obsažených v Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Veškeré platební nároky musí být podloženy účetními doklady a musí být kdykoli k dispozici pro kontroly a auditní šetření.⁷⁰

4.1 Čerpání finančních prostředků

Čerpání finančních prostředků z OP LZZ může být zahájeno až po schválení projektu a vydání Právního aktu. Příjemce zodpovídá v souladu s interními předpisy za formální, finanční a věcnou správnost čerpání finančních prostředků. Z prostředků státního rozpočtu účelově určených na financování výdajů v rámci OP LZZ lze financovat pouze způsobilé výdaje. Nezpůsobilé výdaje projektu zabezpečí příjemce ze svého rozpočtu.⁷¹

4.1.1 Ex-ante financování u grantových projektů

Existují dva základní způsoby úhrady výdajů:

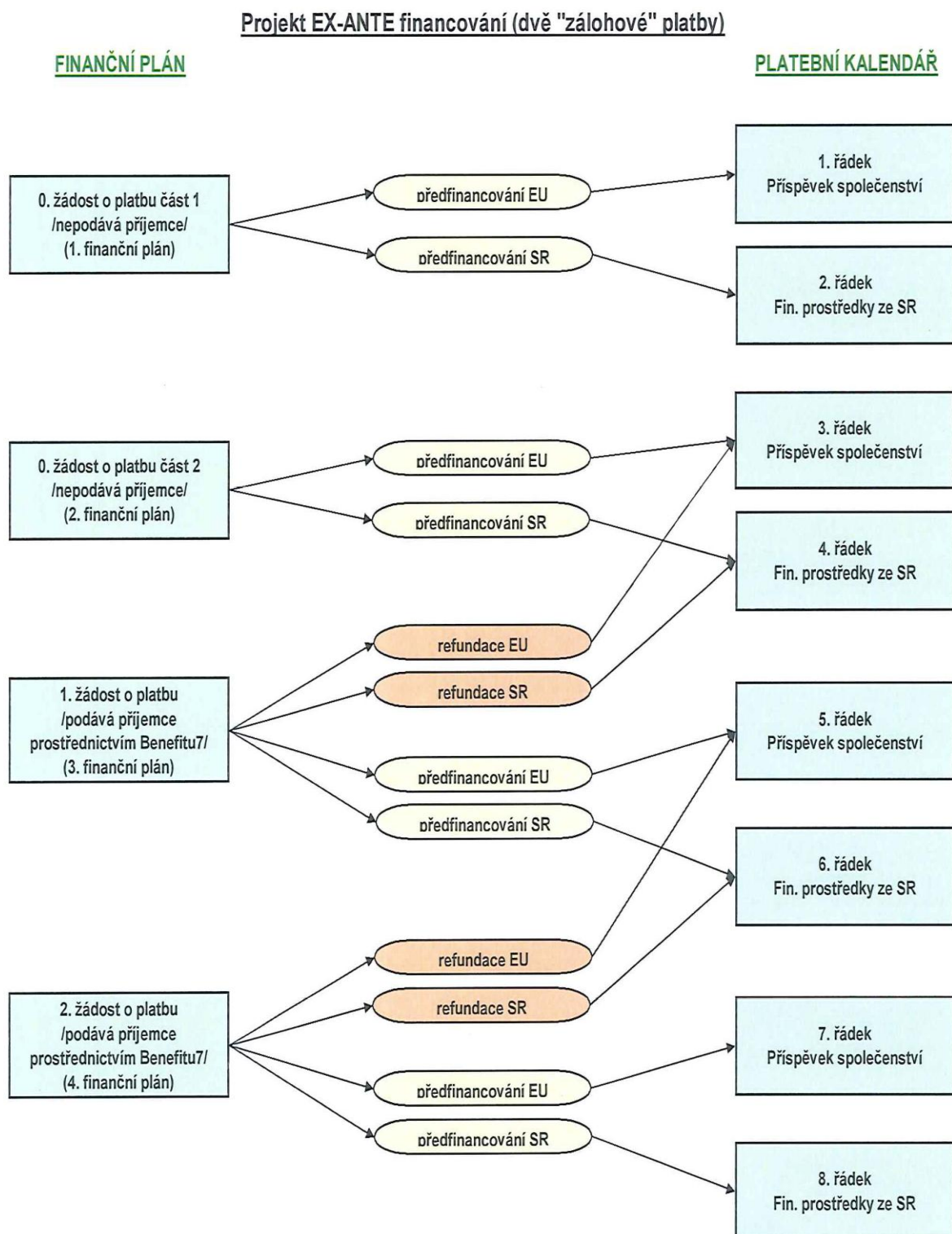
- standardní způsob – u projektů, kde mají příjemci povinnost s ohledem na pravidla veřejné podpory alespoň částečně spolufinancovat způsobilé výdaje projektu z vlastních prostředků,
- předfinancování – naopak tento způsob je aplikován u projektů financovaných mimo režim veřejné podpory.⁷²

⁷⁰ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. [online/PDF]. 25.4.2012, [cit. 2012-05-10]. 183str. Vydal: MMR –NOK. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>, 12.str.

⁷¹ Pracovní postupy finančního útvaru zprostředkujícího subjektu MV ČR pro OP LZZ. [online/PDF]. 1.2.2012, [cit. 2012-04-30]. Vydal: ŘO OP LZZ, 37str., citace 19. str.

⁷² METODIKA D2: Příručka pro příjemce o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. [online/PDF]. [cit. 2012-04-30], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 72s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>, 32. str.

Obrázek 5: Systém EX-ANTE financování

Zdroj: Pokyny řídicího orgánu OP LZZ pro finanční manažery IS MONIT 7+

U grantových projektů probíhá úhrada způsobilých výdajů projektu pomocí předfinancování. Na základě vydání právního aktu je příjemci poskytnuta první zálohová platba ve výši 20% z celkové částky dotace. První část dotace bude příjemci vyplacena nejpozději do 30 dnů od data zahájení realizace projektu. V této fázi se nepředkládá žádost o platbu.

Druhá zálohová platba, opět ve výši 20% z celkové částky dotace, je příjemci poskytnuta po schválení Zprávy o zahájení realizace projektu do 30 dnů. Zpráva o zahájení realizace projektu musí být předložena za první dva měsíce realizace a to do 15 dnů od skončení dvouměsíčního monitorovaného období. Ani tato zpráva neobsahuje žádost o platbu.

Příjemce je povinen spolu se zjednodušenou žádostí o platbu předložit průběžnou monitorovací zprávu o plnění věcných i finančních ukazatelů.⁷³

První monitorovací zpráva se žádostí o platbu je poskytovateli dotace doručena za monitorovací období, jehož standardní délka je 6 měsíců, není-li v právním aktu o poskytnutí podpory stanoveno jinak. Na základě předložené kompletní zjednodušené žádosti o platbu je příjemci do 50 pracovních dnů vyplacena další část dotace a to ve výši stanovené dle délky realizace a charakteru projektu tak, aby ke konci realizace projektu byla proplacena plná výše dotace. Další části dotace jsou sníženy o částku z již proplacených částí dotace, kterou příjemce dotace dosud nevyužil na realizaci projektu.⁷⁴

Hodnota všech zálohových plateb je stanovena ve finančním plánu, dle kterého se příjemce musí řídit. Tento finanční plán není závazný po celou dobu realizace projektu, ale příjemce může požádat o změnu částky na daném finančním řádku a to s ohledem na aktuální čerpání a na tom, v jaké fázi se projekt nachází.

Odbor strukturálních fondů po schválení monitorovací zprávy také vystaví „Žádost o platbu“ a poté vypracuje „Prohlášení o schválení a příkaz k proplacení“. Následně je

⁷³ *Operační manuál pro OP LZZ*. [online/PDF]. [cit. 2012-05-07], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 173s. Citace 95. str.

⁷⁴ *METODIKA D2: Příručka pro příjemce o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. [cit. 2012-05-06], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 72s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>, 33. str.

nutné vystavit ze strany OSF MV platební poukaz, který musí být schválen příslušným ředitelem, k převodu finančních prostředků v pořadí třetí zálohové platby.⁷⁵

U závěrečné monitorovací zprávy je konečná platba, která je vypočítaná podle schválených skutečných způsobilých výdajů projektu, proplacena příjemci do 50 dnů od data předložení kompletní závěrečné zprávy poskytovateli podpory. Součástí závěrečné zprávy je:

- žádost o závěrečnou platbu,
- celkové vyúčtování projektu,
- zpráva auditora - u projektů s podporou hrazenou z veřejných prostředků rovnající se nebo vyšší než 3 milióny Kč a u projektů, u kterých stanovil tuto povinnost poskytovatel podpory.

Jestliže jsou způsobilé výdaje na konci projektu nižší než odhadované celkové způsobilé výdaje specifikované v právním aktu o poskytnutí podpory, budou proplaceny pouze skutečně vynaložené způsobilé výdaje.

V případě, že podpora vyplacená v rámci poskytnutých částí dotace převyší částku, za niž byl projekt podle závěrečného vyúčtování realizován, musí být na základě závěrečného vyúčtování vrácena na účet ve lhůtě 30 dnů, nestanoví-li poskytovatel podpory jinak.⁷⁶

Příklad:

Dle rozpočtu (uvedeném v kapitole 3.3 Rozpočet projektu) je celková částka dotace včetně nepřímých nákladů **3 767 445 Kč**. Délka projektu je 12 měsíců, kde **zahájení realizace je 1. 3. 2011 a datum ukončení realizace projektu je 29. 2. 2012**. Dle výše uvedených informací jsou první dvě zálohové platby vždy ve výši 20% z celkové částky dotace, tedy: **3 767 445 x 0,2 = 753 489 Kč**.

⁷⁵ Pracovní postupy finančního útvaru zprostředkujícího subjektu MV ČR pro OP LZZ. [online/PDF]. 1.2.2012, [cit. 2012-05-06]. Vydal: ŘO OP LZZ, 37str., citace 23. str.

⁷⁶ METODIKA D2: Příručka pro příjemce o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. [online/PDF]. [cit. 2012-05-06], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 72s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>, 33. str.

První část dotace je příjemci vyplacena do 30 dnů od data zahájení realizace projektu, tedy do 1. 4. 2011. Druhá část dotace je předkládána za první dva měsíce realizace a to do 15 dnů od této doby a bude vyplacena do 30 dnů. Datum u druhé zálohové platby je tedy 15. 7. 2011. Poté je předložena monitorovací zpráva za 6 – ti měsíční období, kde na předložení této MZ je dána lhůta 30 dnů, proto je datum předložení žádosti o platbu u 3. řádku finančního plánu 30. 9. 2011. Druhé a zároveň poslední monitorovací období je také 6 měsíců a příjemce má na předložení závěrečné monitorovací zprávy s žádostí o platbu 2 měsíce a tedy datum předložení je 31. 5. 2012.

Finanční plán bude vypadat následovně.

Tabulka 7: Finanční plán

Pořadí ŽoP	Datum předložení ŽoP	Částka dotace v Kč	Skutečnost zálohy v Kč	Skutečnost vyúčtování v Kč
01	1.4.2011	753 489 Kč	753 489 Kč	
02	15.7.2011	753 489 Kč	753 489 Kč	
03	30.9.2011	1 130 233 Kč	1 123 255 Kč	1 500 000 Kč
04	31.5.2012	1 130 234 Kč	619 767 Kč	1 750 000 Kč
Celkem		3 767 445 Kč	3 250 000 Kč	3 250 000 Kč

Zdroj: vlastní

V monitorovací zprávě za období 1. 3. – 31. 8. 2011 byly celkové způsobilé výdaje 1 500 000 Kč. Příjemce v rámci předfinancování obdržel dvě zálohové platby ve výši 1 506 978 Kč (2 x 753 489 Kč). K dispozici příjemci zbylo 6 978 Kč. Tato částka činí rozdíl mezi obdrženými zálohovými platbami a skutečným vyúčtováním za monitorovací zprávu. Na 3. řádku finančního plánu je uvedena hodnota 1 130 233 Kč. Tato částka je maximum, co může mít příjemce k dispozici po schválení MZ. Jelikož mu zůstalo 6 978 Kč, v rámci dalšího předfinancování obdrží částku 1 123 255 Kč ($1\,130\,233 - 6\,978 = 1\,123\,255$ Kč). Tento systém je nastaven z toho důvodu, aby příjemci byli více motivováni k čerpání finančních prostředků. Pokud neprobíhá realizace projektu efektivně a příjemce by vyúčtoval pouze minimální náklady, po schválení MZ by neobdržel žádné další finanční prostředky. Je to snaha řídicího orgánu zlepšit čerpání prostředků v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Celkové způsobilé výdaje u závěrečné monitorovací zprávy činily 1 750 000 Kč a příjemce za celou dobu realizace projektu spotřeboval finanční prostředky ve výši 3 250 000 Kč. Před závěrečnou monitorovací zprávou obdržel obě zálohové platby a další zálohovou platbu po schválení monitorovací zprávy, tedy dohromady **2 630 233 Kč** ($2 \times 753\,489 \text{ Kč} + 1\,123\,255 \text{ Kč}$). Jelikož byly všechny náklady uznány jako způsobilé, příjemce obdrží se schválením závěrečné monitorovací zprávy 619 767 Kč ($3\,250\,000 - 2\,630\,233 \text{ Kč}$). Může nastat i opačná situace, kdy příjemce v rámci předfinancování obdržel více peněz, než spotřeboval a musel by po ukončení projektu dané peníze vrátit zpět na účet MV.

Příjemce nevyčerpal z celkové částky dotace 517 445 Kč. Je to rozdíl mezi celkovou částkou dotace a skutečně čerpanými prostředky ($3\,767\,445 - 3\,250\,000 = 517\,445 \text{ Kč}$). O tyto prostředky Česká republika nepřichází, ale může je použít např. na vyhlášení nové výzvy.

4.1.2 Proces po schválení monitorovací zprávy

Administrativní kontrola monitorovacích zpráv probíhá u zprostředkujícího subjektu MV ČR na odboru strukturálních fondů, kde je projekt kontrolován jak z věcné, tak i z finanční stránky. Věcnou kontrolu má na starosti projektový manažer a finanční kontrola patří do kompetence finančního manažera. Aby bylo možné schválit monitorovací zprávu se zjednodušenou žádostí o platbu, musí být bezchybná z projektové i finanční stránky.

Poskytovatel podpory ověřuje oprávněnost zjednodušené žádosti o platbu a pro každou jednotlivou ZjŽoP vystavuje v informačním systému formulář F1, do kterého doplní údaje ze ZjŽoP zaslané příjemcem a skutečně schválené údaje. Po jejím schválení vypracuje „Prohlášení o schválení a příkaz k proplacení“ (formulář F2). Poté odbor strukturálních fondů vystaví platební poukaz k převodu finančních prostředků třetí zálohové platby. Tento poukaz se zasílá na oddělení finančního řízení plateb, kde finanční manažer tohoto oddělení provede kontrolu souladu částek s Právním aktem a Podmínkami ve vazbě na zdroj kapitoly státního rozpočtu. Pokud je vše v souladu, je nutné vyplnit kontrolní list, který svým podpisem stvrzuje i vedoucí oddělení. Je zde splněna podmínka kontroly „čtyř očí“.

V oblasti finančního řízení je velmi důležitý ekonomický odbor, který má ve své kompetenci řízení finančního zabezpečení resortu a organizaci ekonomických činností resortu. V rámci ekonomického odboru uvolňuje finanční prostředky na krytí projektů, schválených odborem strukturálních fondů, oddělení finančního řízení plateb. Toto oddělení vede přesnou a úplnou evidenci prostředků určených k financování projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU. Mezi další jeho povinnosti patří to, že sděluje OSF požadované údaje o provedených převodech prostředků příjemcům dle své evidence.

Po podpisu vedoucím pracovníkem oddělení finančního řízení plateb odboru účetnictví a statistiky předá schválené podklady k provedení převodu prostředků ve prospěch příjemce. Tento odbor zajišťuje převody dotací z účtu poskytovatele na bankovní účty mimoresortních příjemců. Provádí účtování vybraných účetních zápisů pouze u ústředního orgánu MV – zejména účetní případy související s poskytováním transferů mimoresortním příjemcům a v souvislosti s příjmem prostředků z EU.⁷⁷

4.2 Přesun dotací ze státního rozpočtu příjemcům dotací

U grantových projektů, kde se zasílají na začátku projektu dvě zálohové platby, se jedná o dotaci z prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu na předfinancování výdajů, které mají být kryty prostředky z EU, a prostředků státního rozpočtu určených na národní financování. V tomto případě o objemu a účelu poskytnutých prostředků, které jsou určeny obcím, nerozhoduje kraj. Objem a účel jsou stanoveny rozhodnutím o poskytnutí dotace. Z tohoto důvodu se jedná o tzv. průtokové dotace a prostředky jsou obcím uvolňovány ze státního rozpočtu v souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. To znamená, že dotace ze státního rozpočtu se do rozpočtu obcí poskytují prostřednictvím krajů, v jejichž obvodu leží příslušné obce.⁷⁸

⁷⁷ *Pracovní postupy finančního útvaru zprostředkujícího subjektu MV ČR pro OP LZZ*. [online/PDF]. 1.2.2012, [cit. 2012-05-07]. Vydal: ŘO OP LZZ, 37str., citace 12.,23.str.

⁷⁸ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-05-08]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 61. str.

4.3 Finanční toky mezi Evropskou komisí a ČR

Za finanční toky mezi Evropskou komisí a ČR jsou považovány finanční toky probíhající mezi Evropskou komisí a Ministerstvem financí, respektive Platebním a certifikačním orgánem.

Finanční toky prostředků z rozpočtu EU probíhají ve 4 základních liniích:

- Evropská komise stanoví celkový objem svého závazku na program a fond za programové období. Po schválení programu zašle České republice na zdrojový účet PCO předběžnou platbu,
- EK zasílá průběžné platby a platbu konečného zůstatku České republice na zdrojový účet PCO na základě žádostí doložených provedenou certifikací,
- PCO provádí převody prostředků z rozpočtu EU do kapitol státního rozpočtu,
- kapitoly státního rozpočtu uvolňují jeho prostředky, které mají být kryty z prostředků z rozpočtu EU.

Veškeré platby z a do EK probíhají v eurech. Naproti tomu platby příjemcům v rámci programů, kromě plateb hlavním příjemcům v OP Přeshraniční spolupráce ČR – PR, se provádějí v CZK. Pro účely výkaznictví vůči EK použije PCO pro přepočet každé žádosti o platbu v CZK kurz CZK/EUR stanovený Evropskou komisí pro měsíc, ve kterém byla souhrnná žádost zaúčtována v informačním systému.⁷⁹

4.3.1 Předběžná platba

Předběžnou platbu poskytne Evropská komise České republice po vydání Rozhodnutí EK k danému operačnímu programu. Evropská komise provádí předběžnou platbu na zdrojový účet PCO.

Po obdržení předběžné platby musí být veškeré následující požadavky na spolufinancování z rozpočtu EU, tj. žádosti o průběžné platby a žádost o platbu konečného zůstatku zasílané Evropské komisi, založeny na certifikovaných výdajích

⁷⁹ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013.* [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-05-07]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13_s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 60. str.

vynaložených příjemci.⁸⁰ Certifikace vynaložených výdajů znamená potvrzení správnosti údajů předložených Řídicím orgánem Platebním a certifikačním orgánem a potvrzení, že výdaje zahrnuté ve výkazu výdajů byly vynaloženy v souladu s předpisy Evropského společenství a národními předpisy.⁸¹

4.3.2 Průběžná platba

PCO žádá Evropskou komisi o doplnění zůstatku na zdrojovém účtu PCO zpravidla třikrát ročně. První průběžná platba se provádí v souladu s čl. 71 odst. 2 obecného nařízení. Aby EK mohla provést platbu do konce příslušného kalendářního roku, musí být žádost o platbu předložena nejpozději do 31. října běžného roku. Průběžné platby vyplácí EK v závislosti na dostupných finančních prostředcích, pokud nedošlo k pozastavení plateb v souladu s čl. 92 obecného nařízení do 2 měsíců ode dne registrace žádosti o platbu Evropskou komisí.

Celkový součet předběžných plateb a průběžných plateb z rozpočtu EU nesmí překročit 95 % celkové alokace EU na daný program.⁸²

Průběžné proplácení nahradilo tehdejší využívání záloh zasílaných Evropskou unií. V roce 2009 Evropská komise schválila řídicí a kontrolní systém operačního programu Technická pomoc. Tento program obdržel souhlas Bruselu s nastavením svého řízení a může tak začít čerpat průběžné platby z rozpočtu Evropské unie. Průběžné platby jsou významným krokem k úspěšnému využití evropské podpory pro roky 2007 - 2013. Evropská komise prověřuje u všech operačních programů, realizovaných v členských zemích, jak jsou vedeny a kontrolovány. Pokud vyhodnotí, že je řízení, monitoring a

⁸⁰ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013.* [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-05-06]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 58. str.

⁸¹ *Pracovní postupy finančního útvaru zprostředkujícího subjektu MV ČR pro OP LZZ.* [online/PDF]. 1.2.2012, [cit. 2012-05-08]. Vydal: ŘO OP LZZ, 37str., citace 7.str.

⁸² *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013.* [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-05-08]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 64.str.

audit v pořádku, mohou operační programy začít průběžně žádat o proplácení prostředků poskytovaných ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.⁸³

4.3.3 Platba konečného zůstatku

Platba konečného zůstatku se provádí u částečného uzavření programu nebo u úplného uzavření programu. V případě částečného uzavření programu, o kterém rozhoduje řídicí orgán, se týká projektů dokončených v období do 31. prosince předchozího roku. Platební a certifikační orgán musí předložit Evropské komisi do 31. 12. daného roku výkaz výdajů týkající se dokončených projektů do 31. prosince předchozího roku a prohlášení o částečném uzavření, ve kterém auditní orgán vyhodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů.

V případě uzavření programu bude platba konečného zůstatku vyplacena, předloží-li členský stát Evropské komisi do 31. března 2017 níže zmíněné dokumenty:

- žádost o platbu konečného zůstatku, výkaz výdajů a certifikát,
- závěrečnou zprávu o provádění programu, kterou vypracuje příslušný ŘO, schválí MV a Evropská komise považuje tuto zprávu za přijatelnou,
- prohlášení o uzavření.⁸⁴

4.3.4 Žádost o platbu pro Evropskou komisi

PCO vypracovává žádosti o platbu EK pro daný program zpravidla třikrát ročně na základě výkazu výdajů vypracovaného příslušným ŘO. V případě, že je nedostatek finančních prostředků na účtu PCO, je možné vypracovat mimořádnou žádost o platbu. Výkaz výdajů řídicí orgán autorizuje také v elektronické podobě, čímž umožní následnou autorizaci Platebnímu a certifikačnímu orgánu před odesláním dat do

⁸³ Národní orgán pro koordinaci: *Tři čtvrtiny operačních programů už využívá přímé platby z EU*. [online]. 31.8.2009, [cit. 2012-05-08]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Novinky/Tri-ctvrtiny-operacnich-programu-uz-vyuziva-prime->>>.

⁸⁴ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-05-08]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 64.str.

Evropské komise. Součástí žádostí o platbu je certifikát, kterým PCO osvědčuje vynaložené výdaje Evropské komisi.⁸⁵

4.4 Certifikace výdajů

V této kapitole bylo zmíněno, že každá žádost Platebního a certifikačního orgánu Evropské komisi o průběžnou platbu nebo platbu konečného zůstatku musí obsahovat certifikované výdaje. Za provádění certifikace je odpovědný Platební a certifikační orgán.

Certifikace výdajů představuje specifickou činnost stanovenou předpisy Evropského společenství, aby PCO získal ujištění o řádném vynakládání výdajů v rámci jednotlivých operačních programů. Je to ověření výkazu výdajů, zda nastavený systém implementace poskytuje řádné ujištění, že výdaje zahrnuté ve výkazu výdajů byly vynaloženy v souladu s předpisy ES a národními předpisy, a vytváří tak dostatečné předpoklady pro řádnou certifikaci těchto výdajů. Výsledkem celého procesu certifikace je zpracování a zaslání žádosti PCO o průběžnou platbu nebo platbu konečného zůstatku do Evropské komise.⁸⁶

4.5 Shrnutí systému finančních toků

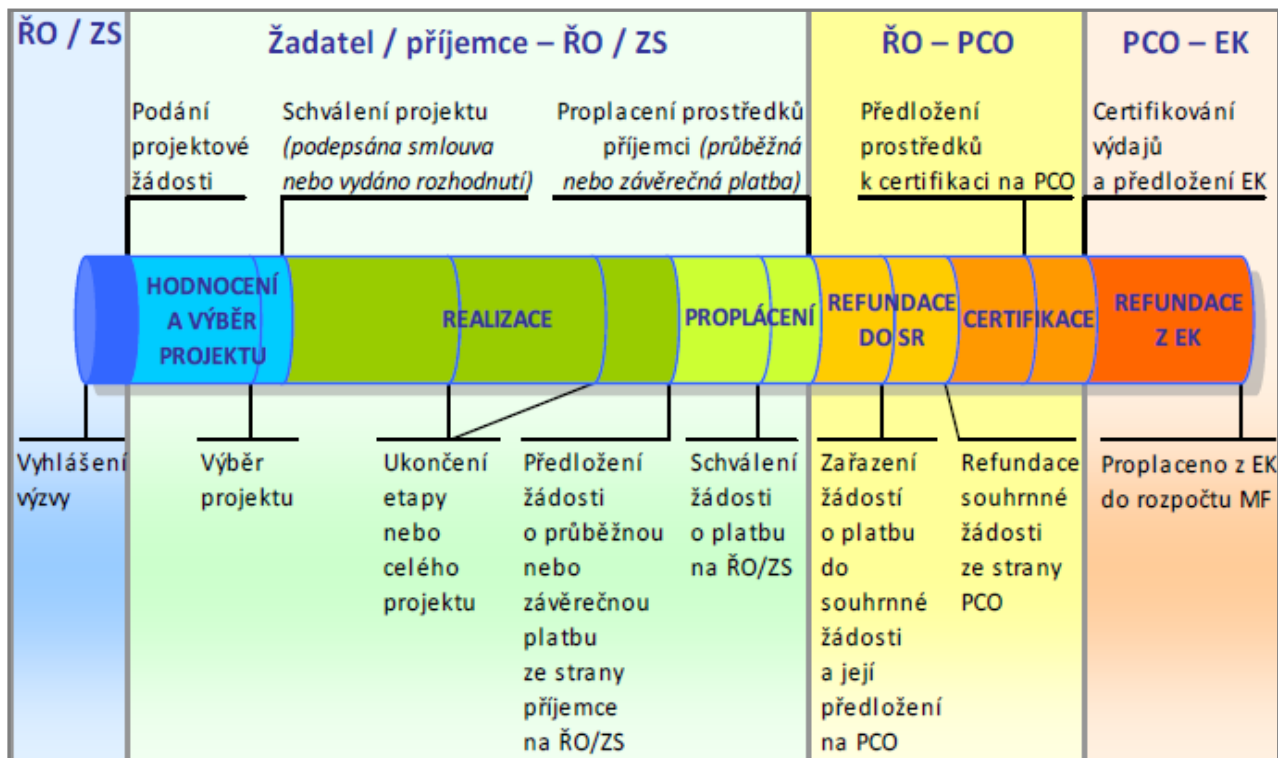
Na závěr této kapitoly následuje shrnutí certifikace a systému finančních toků. Systém finančních toků je založen na principu předfinancování ze státního rozpočtu. To znamená, že podíl EU, který je určen na spolufinancování operačního programu, je nejprve předfinancován z rozpočtu jednotlivých kapitol státního rozpočtu a až poté je refundován zpět do dané kapitoly státního rozpočtu ze zdrojového účtu Platebního a certifikačního orgánu. Jednotlivé kapitoly státního rozpočtu musí mít ve svém rozpočtu

⁸⁵ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-05-08]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 66. str.

⁸⁶ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-05-08]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 29. str.

pro daný rok dostatečné množství finančních prostředků, aby bylo možné podíl EU předfinancovat ze státního rozpočtu.⁸⁷

Obrázek 6: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků

Zdroj: Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-201, www.strukturalni-fondy.cz⁸⁸

Volba sledovaných ukazatelů je závislá na tomto procesu a měla by pokrývat celý proces. Mezi sledované ukazatele patří podané žádosti o podporu, vyřazené projekty, projekty ve schvalovacím procesu či schválené projekty, prostředky proplacené příjemcům až po prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO a certifikaci uskutečněných výdajů.⁸⁹

⁸⁷ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. [online/PDF]. 25.4.2012, [cit. 2012-05-10]. 183str. Vydal: MMR –NOK. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>, 12. str.

⁸⁸ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. [online/PDF]. 25.4.2012, [cit. 2012-05-10]. 183str. Vydal: MMR –NOK. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>, 13. str.

⁸⁹ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. [online/PDF]. 25.4.2012, [cit. 2012-05-10]. 183str. Vydal: MMR –NOK. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>, 13. str.

5 Kontrolní systém

Velmi důležitým prvkem v oblasti strukturálních fondů a čerpání peněz z Evropské unie je fungující finanční kontrola, která slouží jako prevence ke zneužívání poskytnutých prostředků. Aby byl kontrolní systém fungující, musí být zřetelně oddělen systém kontroly ve veřejné správě a řídicí kontroly od systému interního auditu a auditu ve veřejné správě.⁹⁰

5.1 Systém finanční kontroly

Finanční kontrola v rámci strukturálních fondů je součástí systému finančního řízení, který zabezpečuje hospodaření s veřejnými prostředky. Mezi hlavní cíle finanční kontroly patří zejména prověřování, zda jsou dodržovány právní předpisy, zda je zajištěna ochrana veřejných prostředků proti rizikům, nesrovnalostem nebo jiným nedostatkům a zda nedochází k ne hospodárnému, neúčelnému a neefektivnímu nakládání s veřejnými prostředky a v neposlední řadě také to, zda jsou prováděné operace průkazně účetně zpracovány.⁹¹

Finanční prostředky na realizaci projektů OP LZZ spolufinancovaných z ESF musí být vynakládány pouze na projekty, které mají přispět k realizaci globálních a specifických cílů OP LZZ. Hlavní zásadou při využívání prostředků z rozpočtu EU je přísné oddělení linie implementační, platební a kontrolní.⁹²

Celý systém finanční kontroly lze zjednodušeně shrnout následovně. Pověřený zaměstnanec poskytovatele podpory kontroluje dodržení pravidel pro čerpání poskytnuté dotace. Daný zaměstnanec je dále kontrolován interním auditem, který posuzuje, zda vůbec kontrola probíhá a jakým způsobem. Interní audit podléhá vyššímu stupni auditu ve veřejné správě. Všechny tyto subjekty poté může zkontrolovat ještě Evropská komise a Evropský účetní dvůr. Vedle toho existuje ještě zákonná možnost

⁹⁰ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-04-16]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/4976//>>, 174. str.

⁹¹ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-16]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: < http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13_s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 89. str.

⁹² *Pracovní postupy finančního útvaru zprostředkujícího subjektu MV ČR pro OP LZZ*. [online/PDF]. 1.2.2012, [cit. 2012-04-28]. Vydal: ŘO OP LZZ, 37str., citace str. 13.

nezávislé kontroly, a to konkrétně Nejvyšším kontrolním úřadem. Všechny výše zmíněné kontroly je zapotřebí vnímat spíše jako kontrolu manažerskou. Z tohoto důvodu je nutné brát její závěry více jako subjektivní názor kontrolujícího.⁹³

5.1.1 Finanční kontrola na úrovni Ministerstva financí

Ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky je Ministerstvo financí. Do jeho kompetence patří řízení, koordinace a zodpovědnost za výkon finanční kontroly v rámci operačních programů. Dále také vydává dílčí metodické pokyny, které konzultuje s příslušnými orgány Evropské komise. Základním východiskem pro vydávání těchto metodických pokynů jsou platné právní předpisy ČR a EU.⁹⁴

5.1.2 Finanční kontrola ve veřejné správě (primární systém)

Řídící orgán MPSV odpovídá v souladu s článkem 60 obecného nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a článkem 13 prováděcího nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 za řízení a provádění OP LZZ v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. Řídící orgán zajišťuje kontrolu ve veřejné správě tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci. Řídící orgán zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem Řídícího orgánu je také zajistit, aby postupy a všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly Evropské komisi a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.⁹⁵

⁹³ Informace poskytnuté od paní Mgr. Danuše Šajnarové – finanční úřad Ostrava I.

⁹⁴ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-16]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: < http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 84. str.

⁹⁵ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-04-15]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: < <http://www.esfcr.cz/file/4976//>>, 174. str.

5.1.3 Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci programu mají zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který je v souladu s předpisy EU a ČR a je způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.⁹⁶ Implementaci programu můžeme obecně definovat jako jeho realizaci a má více rovin. V první řadě se jedná o vymezení struktury a povinností institucí odpovědných za řízení a realizaci programů (tzv. implementační struktura), dále do implementační struktury patří úkoly a povinnosti zprostředkujících subjektů a příjemců pomoci.⁹⁷ Implementační struktura pro současné programovací období je zpravidla dvoustupňová a tvoří ji řídicí orgán – zprostředkující subjekt.⁹⁸

5.1.3.1 Řídicí kontrola OP LZZ

Řídicí kontrola je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, tj. jak ve fázi posuzování a schvalování žádostí tak i při uzavírání smluv, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

Řídicí a kontrolní systém musí v průběhu implementace programu s ohledem na principy účinnosti, účelnosti a hospodárnosti zajistit, že:

- všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly příslušného programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace, tak i v rámci každého subjektu zvlášť,
- je dodržována zásada oddělení certifikačních, platebních, řídicích a auditních funkcí mezi jednotlivými subjekty zapojenými do implementace jednotlivých programů i v rámci subjektů samotných,

⁹⁶ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-15]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 89. str.

⁹⁷ *Implementace programu*. [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/implementace-programu?highlightWords=implementa%C4%8Dn%C3%AD+struktura>>.

⁹⁸ *Implementační struktura*. [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/implementacni-struktura?highlightWords=implementa%C4%8Dn%C3%AD+struktura>>.

- jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů vykazovaných v rámci programů,
- jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví,
- je zaveden systém podávání zpráv o provádění jednotlivých programů a projektů a systém monitorování programů,
- jsou přijata opatření pro provádění auditu nastavení a realizace řídicího a kontrolního systému,
- jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit,
- jsou stanoveny postupy pro hlášení a monitorování nesrovnalostí a vymáhání neoprávněně vyplacených částek,
- je dodržován systém dvojí nezávislé kontroly a dvojího podpisu při schvalování jednotlivých dokumentů a provádění plateb,
- lze bezpečně využívat informační systémy,
- předcházení možnému konfliktu zájmů,
- je stanovena zastupitelnost zaměstnanců u všech funkcí.

Pokud osoby odpovědné za průběžnou a následnou kontrolu zjistí při jejich výkonu neehospodárné, neefektivní nebo neúčelné vynakládání prostředků z rozpočtu EU v rozporu s předpisy EU a ČR, oznámí své zjištění písemně vedoucímu příslušné instituce, řídicímu orgánu, auditnímu orgánu a příslušnému pověřenému auditnímu subjektu. Vedoucí příslušné instituce je povinen přijmout opatření k nápravě zjištěných nedostatků a opatření k zajištění řádného výkonu této kontroly.⁹⁹

5.1.3.2 Interní audit

Dalším prvkem vnitřního kontrolního systému je interní audit. Interní audit je nezávislá, objektivně ujišťovací a poradenská činnost zaměřená na přidávání hodnoty a zdokonalování procesů v organizaci. Interní audit pomáhá organizaci dosahovat jejích cílů tím, že přináší systematický metodický přístup k hodnocení a zlepšování účinnosti

⁹⁹ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-15]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, str. 89-90.

systemu řízení rizik, řídicích a kontrolních procesů a řízení a správy organizace dle definice interního auditu dle Rámce profesní praxe interního auditu.¹⁰⁰

V implementační struktuře je organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a je podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy.

Útvary interního auditu v pravidelných intervalech prověřují vnitřní kontrolní systém.

Činnost útvarů interního auditu kromě jiného zahrnuje prověřování:

- existence manuálů na všech úrovních řízení, které zahrnují podrobné písemné pracovní postupy používané při provádění jednotlivých činností. Manuály jsou zpracovávány a aktualizovány formou tzv. řízené dokumentace,
- dodržování systému dvojí nezávislé kontroly a dvojího podpisu při schvalování jednotlivých dokumentů a provádění plateb,
- vedení správného, úplného, průkazného, srozumitelného a přehledného účetnictví vztahujícího se k projektům spolufinancovaných z prostředků z rozpočtu EU v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- jednoznačnému výkladu definic funkcí, důsledné oddělení funkcí schvalovací, platební a účetní (nesmí nastat situace, kdy tatáž osoba platbu schválí, provede a zaúčtuje),
- zastupitelnosti zaměstnanců u všech funkcí,
- bezpečného využívání informačních systémů,
- předcházení možnému konfliktu zájmů.

Pokud interní audit zjistí, že nebyla provedena nápravná opatření, je povinen o této skutečnosti písemně informovat vedoucího orgánu veřejné správy.

Významnou částí interního auditu je také předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí

¹⁰⁰ *Co je interní audit?* [online]. 2012, [cit. 2012-04-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://interniaudit.cz/ciia/>>.

opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost.¹⁰¹ Prevence nese v oblasti interního audit nezastupitelnou roli.

5.1.4 Audit ve veřejné správě (sekundární a centrální systém)

Za výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z OP LZZ je odpovědný Auditní orgán.¹⁰² Výkonem funkce Auditního orgánu byl rozhodnutím ministerstva financí pověřen odbor Auditní orgán, což je Centrální harmonizační jednotka Ministerstva financí. Je funkčně nezávislý na řídicím orgánu a na Platebním a certifikačním orgánu.¹⁰³

V rámci sekundárního systému ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a následně testuje správnost rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému. V rámci centrálního systému auditní orgán na základě zbytkového rizika ověřuje a hodnotí přiměřenost a účinnost fungování primárního a sekundárního systému a provádí audit vzorku operací.¹⁰⁴

5.1.5 Kontrola ze strany Nejvyššího kontrolního úřadu

Dalším subjektem, který je součástí v kontrolním systému, je NKÚ. Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.¹⁰⁵

¹⁰¹ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013.* [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-15]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 90-91. str.

¹⁰² *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.* [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-04-28]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/4976/>>, 176. str.

¹⁰³ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013.* [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-28]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 19. str.

¹⁰⁴ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013.* [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-28]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 19. str.

¹⁰⁵ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost.* [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-04-28]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/4976/>>, 176. str.

¹⁰⁶ *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013.* [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-28]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>, 94. str.

5.1.6 Kontrola prováděná orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

EK se přesvědčí, že v rámci operačních programů byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy v souladu s článkem 72 odst. 1 obecného nařízení. Toto ujištění získává Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a stanoviska AO k těmto zprávám a na základě poznatků z vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé audity vyplývající z jeho působnosti.

Evropský úřad pro potírání podvodných jednání vykonává kontroly na místě v rámci ochrany finančních zájmů Evropské unie a potírání podvodů a korupce nebo jakýchkoli jiných protiprávních aktivit.¹⁰⁶

5.2 Nastavení kontrolního systému v ČR

V současné době je nastavení kontrolního systému v České republice velmi diskutovaným tématem. Evropská komise začátkem března 2012 rozhodla, že zastaví transfer evropských peněz do ČR. Tento verdikt platí do konce června a neznamená to, že jsou dotace definitivně zrušeny, ale v současné době pouze pozastaveny. Tato varianta se doposud jevila jako nepředstavitelná možnost budoucího vývoje. Stejný verdikt jako naší zemi postihl před čtyřmi lety Bulharsko a trvalo téměř dva roky, než se proud dotací do balkánské země podařilo obnovit.

Znamená to, že by další finanční prostředky z Bruselu, mohly dorazit v červenci. Ovšem za situace, že se podaří přebudovat náš kontrolní systém dle požadavků Evropské komise.¹⁰⁷

¹⁰⁶ *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2012-04-28]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/4976/>>, 176. str.

¹⁰⁷ HOLUB, Petr, *EKONOMIKA: Evropské dotace zastaveny*. [online]. 20.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <http://neviditelnypes.lidovky.cz/ekonomika-evropske-dotace-zastaveny-dsd-/p_ekonomika.asp?c=A120317_215354_p_ekonomika_wag>.

Od března 2012 neprobíhá předkládání žádostí o platbu k refundaci EK u všech OP spolufinancovaných z Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudružnosti. Tato skutečnost se týká následujících OP:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- Integrovaný OP
- OP Technická pomoc
- OP Praha Konkurenceschopnost
- všechny regionální OP

V praxi pozastavení předkládání žádostí o platbu znamená, že nedochází k refundaci finančních prostředků z rozpočtu EU na účet PCO, ze kterého jsou převáděny prostředky do kapitol státního rozpočtu, které vydaly prostředky na předfinancování prostředků z rozpočtu EU.

Přestože byl tento finanční tok mezi EK a Českou republikou pozastaven, na národní úrovni procesy pokračují. Dochází k proplácení prostředků příjemcům, k předkládání souhrnných žádostí na PCO a k refundaci prostředků do kapitol státního rozpočtu, které vydaly prostředky na předfinancování prostředků z rozpočtu EU. Z rozhodnutí PCO však nedochází k certifikaci výdajů.¹⁰⁸

5.2.1 Nedostatky v čerpání dotací

V březnu 2012 do Prahy přijel evropský komisař pro regionální záležitosti Johannes Hahn a László Andora, komisař pro zaměstnanost, sociální věci a začlenění. Důvodem jejich návštěvy jsou výše zmiňované problémy s čerpáním peněz z evropských fondů. Hlavní kritizované oblasti jsou především nezávislé auditní orgány, správně fungující

¹⁰⁸ Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013. [online/PDF]. 25.4.2012, [cit. 2012-05-10]. 183str. Vydal: MMR –NOK. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>, 40. str.

sufitní orgány a také řešení na národní úrovni všech nedostatků, které byly v systému nalezeny.¹⁰⁹

Komise požaduje, aby byl systém kontroly centralizován na ministerstvu financí. Dosud přitom audity, tedy kontrolu hospodaření s evropskými penězi, provádí každé ministerstvo zvlášť.¹¹⁰ V praxi to znamená, že např. oddělení kontrol na Ministerstvu vnitra kontroluje projekty Ministerstva vnitra, z čehož je patrné, že zde může docházet ke střetu zájmů a je ohrožena nezávislost auditu.

Neméně závažným problémem jsou také výběrová řízení. V rámci těchto projektů probíhají zmanipulovaná výběrová řízení, a jejich průběh umožňuje vznik korupce. Takto problematické projekty a veřejné soutěže nejsou vždy odhaleny kontrolními orgány a posílají se na proplacení do Bruselu.¹¹¹ Dle slov Petra Nečase, předsedy vlády ČR, bylo předmětem jednání také vytvoření centralizovaného sufitního systému pro české operační programy, jako je vytvoření zvláštní jednotky na Ministerstvu pro místní rozvoj, která bude pomáhat řídicím orgánům jednotlivých operačních programů metodicky v aplikaci zákona o veřejných zakázkách. Dalším řešením nastalé situace je rozsáhlá novela zákona o veřejných zakázkách, která zvýší transparentnost a efektivnost veřejných zakázek. Současně by v září vláda České republiky měla schválit i nový služební zákon, který by řešil tento problém systémově a legislativně.¹¹² Výhrady EK k absenci zákona o státní službě chce ministerstvo pro místní rozvoj řešit metodickými postupy pro výběr zaměstnanců ve strukturálních fondech. Podobný speciální útvar, který bude radit úředníkům ohledně čerpání dotací a má vzniknout na Ministerstvu pro místní rozvoj, bude zřízen také na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Dalším bodem agendy byla i kritika v oblasti samotného účelu dotace, která není vždy splněna.

¹⁰⁹ *Brífink po přijetí komisařů Evropské komise, 22. března 2012.* [online]. 22.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/brifink-po-prijeti-komisaru-evropske-komise--22--brezna-2012-93938/>>.

¹¹⁰ HOUSKA, Ondřej, SEDLÁČKOVÁ, Veronika, PRESOVÁ, Eva, *Česko nedostane několik měsíců peníze z EU, špatně kontroluje jejich utrácení.* [online]. 14.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropskezalezitosti/_zprava/cesko-nedostane-nekolik-mesicu-penize-z-eu-spatne-kontroluje-jejich-utraceni--1031748>.

¹¹¹ HOLUB, Petr, *EKONOMIKA: Evropské dotace zastaveny.* [online]. 20.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <http://neviditelnypes.lidovky.cz/ekonomika-evropske-dotace-zastaveny-dsd-/p_ekonomika.asp?c=A120317_215354_p_ekonomika_wag>.

¹¹² *Brífink po přijetí komisařů Evropské komise, 22. března 2012.* [online]. 22.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/brifink-po-prijeti-komisaru-evropske-komise--22--brezna-2012-93938/>>.

Nyní je situace taková, že Evropská komise pohrozila České republice zastavením dotací, pokud vláda neudělá nápravné kroky v oblasti kontroly dotačních programů. Tato opatření by měla být aplikována do června. Do té doby nebudou úřady posílat Evropské komisi žádosti o zpětné proplacení dotací, které příjemcům nejprve vyplácí z národních zdrojů. Toto opatření se ovšem nedotkne samotných příjemců, kteří budou peníze dostávat beze změny dál. V této souvislosti je nutné zmínit, že pokud Evropská komise dotace ČR neproplatí, prohloubí se schodek veřejných dotací.¹¹³ Na schodek veřejného rozpočtu má vliv i špatně realizované výběrové řízení. Pokud nastane situace, že výběrové řízení jde proti metodickým pokynům či je dokonce protiprávní, je uhrazeno ze státního rozpočtu, tedy z peněz daňových poplatníků.

Nedostatky v čerpání evropských peněz nemá vliv pouze na aktuální dotační období, které trvá od roku 2007 a končí v roce 2013, ale důsledky se mohou promítnout i do následujícího dotačního období. To znamená, že získávání unijních peněz po roce 2014 může být ohroženo vzhledem k současným problémům s jejich čerpáním. V zájmu České republiky s ohledem na budoucnost je situaci vyřešit co nejrychleji. Je očividné, že peníze z evropských fondů mají enormní dopad na český rozpočet¹¹⁴

Příčinu ve špatně nastaveném systému lze hledat přímo ve veřejné správě. Principy fungování státní správy a soukromého sektoru jsou odlišné. Kvalitní státní správa je pro fungování ekonomiky a ekonomický růst právě tak důležitá jako soukromý sektor. Bohužel veřejná správa je ovlivněna politickým vedením a ne vždy je na prvním místě daňový poplatník a efektivní fungování, ale do popředí se dostávají osobní zájmy a cíle politiků. Soukromý sektor více hlídá efektivní využívání finančních prostředků a je to pro něj jedna z klíčových aktivit. Naproti tomu ve veřejné správě se hospodárné využívání prostředků do takové míry nesleduje. Tento problém je velmi diskutovaný a proto se o efektivním fungování státní správy mluví čím dál více a je zde vyhlídka, že by se situace mohla do budoucna ještě zlepšit.

¹¹³ Chyby v čerpání dotací mohou ovlivnit přísun peněz z EU v budoucnu. [online]. 22.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webových stránek: < <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/169293-chyby-v-cerpani-dotaci-mohou-ovlivnit-prisun-penez-z-eu-v-budoucnu/> >.

¹¹⁴ Chyby v čerpání dotací mohou ovlivnit přísun peněz z EU v budoucnu. [online]. 22.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webových stránek: < <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/169293-chyby-v-cerpani-dotaci-mohou-ovlivnit-prisun-penez-z-eu-v-budoucnu/> >.

5.2.2 Čerpání peněz z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost

V rámci Evropského sociálního fondu jsou financovány dva operační programy – operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Výše zmíněné problémy se týkají především druhého operačního programu – Vzdělání pro konkurenceschopnost. Dle slov Petra Nečase Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost funguje velmi efektivně a pomáhá v problematice především zaměstnanosti.¹¹⁵

Toto tvrzení je doloženo i tiskovou zprávou ze dne 6. 1. 2012, kde audit Evropské komise potvrdil, že systém čerpání evropských prostředků z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost je dobře nastaven a peníze tečou správným směrem na smysluplné projekty. OP LZZ obdržel známku 2, což je nejvyšší běžně užívané hodnocení pro operační program. Znamku 1 auditoři prakticky nepoužívají.

Řídící orgán Ministerstvo práce a sociálních věcí obdrželo zprávu z auditu Evropské komise, který probíhal na OP LZZ během roku 2011 s hodnocením „výrok s výhradou s nálezy nižší významnosti“. U OP LZZ evropští komisaři naopak konstatovali, že řídicí a kontrolní systémy fungují účinně a v souladu s příslušnými nařízeními. Zjištěné dílčí nedostatky mají podle jejich názoru jen mírný dopad na fungování klíčových požadavků i systému.

MPSV, které v období 2007 - 2013 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost řídí, přidělilo již 75 % prostředků na konkrétní projekty a zbývající prostředky rozdělí nejpozději do konce roku 2015. V rámci OP LZZ bylo také do konce roku 2011 vyčerpáno – tedy certifikováno Ministerstvem financí a vyžádáno na Evropské komisi – 23 % přidělených prostředků. To je zhruba 12,4 mld. Kč z celkových asi 55 mld. Kč. Program jako celek tak s velkým časovým předstihem překročil stanovený limit pro rok

¹¹⁵ *Brifink po přijetí komisařů Evropské komise, 22. března 2012.* [online]. 22.3.2012, [cit. 2012-04-29]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/brifink-po-prijeti-komisaru-evropske-komise--22--brezna-2012-93938/>>.

2011 – podle něj měl do konce roku 2011 vyčerpat okolo 2,9 mld. Kč, aby nepřišel o přidělené evropské prostředky.¹¹⁶

5.3 Pravidlo N+3 / N+2¹¹⁷

K zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků bylo stanoveno pravidlo N+3 / N+2. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro n-tý rok vyčerpána v následujících třech / dvou kalendářních letech. Pro alokace roku 2008, 2009 a 2010 platí pravidlo n+3. Na alokace roku 2011 a 2012 se vztahuje pravidlo n+2. Prostředky, které nejsou z příslušné alokace vyčerpány do konce daného roku, podléhají tzv. automatickému zrušení závazku. Znamená to, že alokace podpory na daný rok je snížena o nevyčerpané finanční prostředky, které jsou navraceny zpět do rozpočtu EU. Dle tohoto pravidla musely být na konci roku 2011 certifikovány výdaje a odeslány žádosti o platbu EK ve výši přibližně 15 % celkové alokace operačního programu na celé programové období 2007–2013. Všechny OP realizované v rámci Národního strategického referenčního rámce (tj. 18 OP) toto pravidlo na konci roku 2011 splnily. Na žádný operační program nebylo aplikováno automatické zrušení závazku.

Na konci roku 2012 budou řídicí orgány vykazovat další stav čerpání dle výše zmíněných pravidel. Dle pravidla n+3 pro alokaci 2009 pro alokaci musí objem certifikovaných výdajů a žádostí o platbu zaslaných EK za operační program dosahovat minimálně 31 % celkové alokace OP, ve kterém je realizován. Tohoto limitu čerpání ŘO mohou dosáhnout také s využitím předběžných plateb, příp. ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení. V případě hrozby nenaplnění těchto pravidel může být za účelem snížení rizika automatického zrušení závazku využity předběžné platby poskytnuté od Evropské komise.

Národní orgán pro koordinaci pravidelně sleduje a vyhodnocuje vývoj stavu čerpání finančních prostředků ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2 a operativně reaguje na vzniklé problematické okolnosti. Právě pozastavení certifikace z důvodu zjištění nedostatků ve

¹¹⁶ PLÍVOVÁ, Viktorie, *Ministerstvo práce úspěšně a smysluplně čerpá evropské peníze*. [online/PDF]. 6.1.2012, [cit. 2012-04-29], 1.str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/8208/>>.

¹¹⁷ *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013*. [online/PDF]. 25.4.2012, [cit. 2012-05-10]. 183str. Vydal: MMR –NOK. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>.

fungování českých řídicích a kontrolních systémů v čerpání v rámci ERDF a FS je jedním z faktorů, který může ovlivnit plnění tohoto pravidla. Česká republika již zahájila potřebné kroky, aby proces certifikace byl v červenci tohoto roku opět obnoven a začal znovu probíhat proces předkládání žádostí o platbu k refundaci EK.

6 Závěr

Cílem předkládané diplomové práce bylo proniknutí do problematiky grantových projektů v Operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost, upozornění na nedostatky v rámci administrace projektů a to především v oblasti způsobilých nákladů a v neposlední řadě shrnutí hlavních důvodů k pozastavení certifikace výdajů z Evropské unie.

Typické pro grantové projekty je aplikace nepřímých nákladů, které byly určeny na základě analýz a mají za úkol především zrychlit a ulehčit administraci projektů. V této souvislosti vyvstaly otázky, co vše do nepřímých nákladů zahrnout a jak jsou kontrolovány. Jedna z částí této práce se věnuje rozboru nepřímých nákladů a jejich kontroly ze strany finančních úřadů. Tyto informace byly získány na základě výsledků dotazování. V České republice je 14 finančních úřadů, které mají ve své gesci kontrolu evropský peněz. Na dotaz ohledně kontroly nepřímých nákladů, který byl zaměřen na to, zda jsou nepřímé náklady kontrolovány položkově či ne, odpovědělo 6 z těchto 14 finančních úřadů a jejich odpovědi byly přínosem pro získání dalších relevantních informací.

Závěrem je zjištění, že nepřímé náklady nejsou položkově kontrolovány jak ze strany poskytovatele dotace, tak ze strany finančních úřadů. Kontrola každého nepřímého nákladu by byla administrativně velmi náročná a finální efekt by byl nižší než čas a náklady vynaložené na jejich kontrolu. Možné řešení do budoucna lze hledat ve vykazování nepřímých nákladů dle přesně definovaných skupin či určené pořizovací hodnoty.

Dalším v současnosti diskutovaným tématem je český kontrolní systém, kterému je také věnována kapitola v této práci. Je nutné si uvědomit, že aktuální problémy s čerpáním evropských peněz neovlivňují pouze toto dotační období, ale následky se mohou promítnout i do příštího dotačního období, které trvá od roku 2014 do roku 2020.

V současné době Česká republika na základě gentlemanské dohody nebude žádat o proplácení peněz z Evropské unie a musí do června tohoto roku připravit nápravná opatření, která budou řešit slabá místa systému, který byl nastaven v roce 2006. Hlavní změnou bude postupné převedení pověřených auditních subjektů pod Ministerstvo

financí. Tímto krokem dojde k posílení metodické a auditní role rezortu financí, které by mělo Evropskou komisi dostatečně ujistit, že řídicí a kontrolní systémy v Česku fungují nezávisle a spolehlivě.¹¹⁸

Nápravné kroky v této oblasti již byly ze strany České republiky zahájeny a je snaha naší vlády dát vše do přijatelného stavu ze strany Evropské komise. Jedním z opatření je i schválení návrhu zákona o úřednících, který by měl zajistit depolitizaci veřejné správy a oddělit politické a kariérní zájmy jednotlivých náměstků ministrů a samotných ředitelů jednotlivých odborů.

Velmi vysoká fluktuace zaměstnanců na odboru strukturálních fondů je důkazem toho, že absence zákona o úřednících je znatelná. Časté personální obměny mohou mít za následek ohrožení čerpání eurodotací. Časté výměny vrcholných úředníků, kteří spravují miliardové eurodotace, EK kritizuje dlouhodobě. I tato skutečnost může vést až k tomu, že se zastaví vyplácení evropských prostředků.¹¹⁹

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost se neřadí mezi nejkritičtější programy z hlediska problémů s čerpáním evropských peněz, ale v oblasti grantových projektů je zpoždění administrace monitorovacích zpráv velmi výrazná a termíny stanovené metodickými pokyny nejsou dodržovány. To má za následek, že obce i kraje se dostávají do finančních potíží, i přesto že jsou dané projekty financovány v režimu ex-ante a příjemci dostávají na začátku realizace 40 % z celkové částky dotace. V některých případech musí obce a kraje tuto situaci řešit cizími zdroji v podobě překlenovacího úvěru. Chybu lze hledat jak na straně poskytovatele dotace, tak na straně příjemce. Ve státní správě se stále hledá, kde by bylo možno ušetřit finanční prostředky. Také tabulková místa na jednotlivých odborech jsou omezena. To má za následek nedostatečnou personální kapacitu a nedodržování termínu v rámci administrace monitorovacích zpráv.

¹¹⁸ ČR vyjednala možnost nápravy čerpání z fondů EU. [online]. 21.3.2012, [cit. 2012-04-29]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/cr-vyjednala-moznost-napravy-cerpani-z-fondu-eu-93884/>>.

¹¹⁹ Časté personální změny na vnitru mohou ohrozit čerpání eurodotací. [online]. 15.1.2012, [cit. 2012-05-11]. Dostupné z webové stránky: <http://egov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=344:aste-personalni-obmny-na-vnitru-mohou-ohrozit-erpani-eurodotaci-&catid=1:egovernment&Itemid=3>.

Chyby se objevily jak na straně žadatelů, tak na straně poskytovatele dotace vlivem prakticky žádných zkušeností s administrací projektů Evropské unie. Nedostatky lze najít již na samotném začátku, kdy se v prvních výzvách objevily špatně zpracované projektové žádosti, které i přes velkou chybovost byly schváleny výběrovou komisí. Zásadním problémem byly i špatně nastavené rozpočty, které se nyní musí řešit podstatnými změnami či jinými nápravnými opatřeními. To vše opět prodlužuje administraci monitorovacích zpráv. Jedním z možných řešení, jak alespoň částečně urychlit schvalovací proces, je sloučení dvou monitorovacích období, kde standardní délka jednoho monitorovacího období je 6 měsíců. V praxi to znamená, že jsou monitorovací zprávy předkládány za roční období a počet zpráv ke kontrole u poskytovatele dotace se sníží.

Celková kvalita prvních předložených monitorovacích zpráv není vysoká a je nutné je vracet k opravě. To opět stojí čas a za následek to má ještě větší prodloužení administrace. Snahou poskytovatele podpory je tyto nedostatky odstranit. K tomu slouží i pořádané workshopy a školení pro příjemce, jejichž hlavní náplní je upozornění na nejčastější chyby v realizaci, aby se mohli noví příjemci těmto chybám vyhnout.

Evropské dotace jsou stále něčím novým v naší zemi a i v současnosti jak příjemci, tak poskytovatelé dotace zjišťují nadále nové informace a probíhá postupné upřesňování metodických postupů ze strany řídicího orgánu. Aktuální zkušenosti osob zapojených do čerpání evropských dotací by mohli přispět k dalšímu urychlení v administraci a hladšímu průběhu samotné realizace.

6.1 Seznam použité literatury

Knižní monografie

BAJER, Petr, MATYÁŠ, Jiří: *Praktický průvodce dotacemi z fondů Evropské unie*, BRNO: EUROSPOLEČNOSTI a.s., 2009. 118s. ISBN:978-80-254-4017-9.

CHVALOVSKÝ, Václav: *Řízení projektů aneb překážkový běh na dlouhou trať*, PRAHA: ASPI, 2005. 132s. ISBN: 80-7357-086-8.

MAREK, Dan, KANTOR, Tomáš: *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*, BRNO: Barrister & Principal, 2009. 215 str. ISBN 978-80-87029-56-5.

PŘICHYSTAL, Aleš: *Kuchařka pro žadatele z fondů EU aneb jak uvařit dobrý projekt*, NYMBURK: VEGA-L, 2008. 153s. ISBN 978-80-86757-94-0.

VILAMOVÁ, Šárka: *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*, Praha: GRADA Publishing, a.s., 2004. 196s. ISBN 80-247-0828-0.

Odborné články a oficiální dokumenty – metodické pokyny

[1] *Brifink po přijetí komisařů Evropské komise, 22. března 2012*. [online]. 22.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/tiskove-konference/brifink-po-prijeti-komisaru-evropske-komise--22--brezna-2012-93938/>>.

[2] *Cíle pro Regionální politiku EU*, [online]. [cit. 2011-12-5]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.

[3] *Co je projekt a jaké má vlastnosti?* [online], 12. 9. 2005. [cit. 2012-02-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://rizeni-projektu.cz/view.php?cislocianku=2005091201>>.

[4] *Co je interní audit?* [online]. 2012, [cit. 2012-04-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://interniaudit.cz/ciia/>>.

[5] *Časté personální změny na vnitru mohou ohrozit čerpání eurodotací*. [online]. 15.1.2012, [cit. 2012-05-11]. Dostupné z webové stránky: <http://egov.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=344:aste-personalni-obmny-na-vnitru-mohou-ohrozit-erpani-eurodotaci-&catid=1:egovernment&Itemid=3>.

[6] *ČR vyjednala možnost nápravy čerpání z fondů EU*. [online]. 21.3.2012, [cit. 2012-04-29]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/cr-vyjednala-moznost-napravy-cerpani-z-fondu-eu-93884/>>.

- [7] *Evropská komise schválila Česku zaslání dalších 1 273, 7 milionů Kč*, [online/PDF]. 3.11.2011, [cit. 2011-12-08]. Vydal: OSF MVČR, 2str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/evropska-komise-schvalila-cesku-zaslani-dalsich-1-273-7?highlightWords=%C4%8Derp%C3%A1n%C3%AD+pen%C4%9Bz>>.
- [8] *Fondy Evropské unie: 26,7 miliard euro pro Českou republiku*, [online]. [cit. 2011-11-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>.
- [9] *Grantový projekt*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/grantovy-projekt?highlightWords=grantov%C3%A9+projekty>>.
- [10] *Chyby v čerpání dotací mohou ovlivnit přísun peněz z EU v budoucnu*. [online]. 22.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/169293-chyby-v-cerpani-dotaci-mohou-ovlivnit-prisun-penez-z-eu-v-budoucnu/>>.
- [11] HOLUB, Petr, *EKONOMIKA: Evropské dotace zastaveny*. [online]. 20.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <http://neviditelnypes.lidovky.cz/ekonomika-evropske-dotace-zastaveny-dsd-/p_ekonomika.asp?c=A120317_215354_p_ekonomika_wag>.
- [12] HOUSKA, Ondřej, SEDLÁČKOVÁ, Veronika, PRESOVÁ, Eva, *Česko nedostane několik měsíců peníze z EU, špatně kontroluje jejich utrácení*. [online]. 14.3.2012, [cit. 2012-04-28]. Dostupné z webové stránky: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/evropskezalezitosti/_zprava/cesko-nedostane-nekolik-mesicu-penize-z-eu-spatne-kontroluje-jejich-utraceni--1031748>.
- [13] *Implementace programu*. [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/implementace-programu?highlightWords=implementa%C4%8Dn%C3%AD+struktura>>.
- [14] *Implementační struktura*. [online]. [cit. 2012-04-16]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/implementacni-struktura?highlightWords=implementa%C4%8Dn%C3%AD+struktura>>.
- [15] *Individuální projekt*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/individualni-projekt?highlightWords=individu%C3%A1ln%C3%AD+projekty>>.
- [16] *Integrovaný operační program*, [online]. [cit. 2011-12-08]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/iop>>.
- [17] *Jak se finanční podpora z EU získává?* Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>>.
- [18] KUČEROVÁ, Dagmar: *Dohoda o provedení práce se v roce 2011 mění*, [online]. 17. 2. 2011, [cit. 2012-02-20]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.podnikatel.cz/clanky/dohoda-o-provedeni-prace-2011/>>.

- [19] *Legislativa a metodiky*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/legislativa-a-metodiky>>.
- [20] *Měsíční monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudružnosti a národních zdrojů v programovém období 2007-2013*. [online/PDF]. 25.4.2012, [cit. 2012-05-10]. 183str. Vydal: MMR –NOK. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Stav-cerpani>>.
- [21] METODIKA D1: *Příručka pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 57s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7993/>>.
- [22] METODIKA D2: *Příručka pro příjemce o finanční podporu z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 72s. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>.
- [23] METODIKA D5: *Metodika způsobilých výdajů Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, všechny typy projektů*. Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 42s Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7994/>>.
- [24] *Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007-2013*. [online/PDF]. 1.1.2011, [cit. 2012-04-16]. Str. 98. Dostupné z webové stránky: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Metodika_2007-13__s_platnosti_od_1_01_2011_pdf.pdf>.
- [25] MPSV/TREXIMA spol. s r.o.: *Příručka pro personální a platovou agendu*, [online], 4. 4. 2012. [cit. 2012-03-05].. Dostupné z webové stránky: <http://www.mpsv.cz/ppropo.php?ID=nv567_2006>.
- [26] Národní orgán pro koordinaci: *Tři čtvrtiny operačních programů už využívá přímé platby z EU*. [online]. 31.8.2009, [cit. 2012-05-08]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Narodni-organ-pro-koordinaci/Novinky/Tri-ctvrtiny-operacnich-programu-uz-vyuziva-prime->>.
- [27] *Návrh státního závěrečného účtu České republiky za rok 2010*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky:< www.mfcr.cz>.
- [28] *Nepřímé náklady*, [online]. 2010, [cit. 2012-04-02]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/slovník/nepřímé-náklady?highlightWords=nep%C5%99%C3%ADm%C3%A9+n%C3%A1klady>>.
- [29] *Novela Zákona č. 531-1990 Sb o územních finančních orgánech*. [online/PDF], 22. 11. 2007.[cit. 2012-04-20]. Dostupné z webové stránky:<<http://www.accontes.cz/novela-zakona-c-531-1990-sb-o-uzemnich-financnich-organech>>.
- [30] *Otázky a odpovědi*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/FAQ#FAQLink14>>.
- [31] *Operační manuál pro OP LZZ*. [online/PDF]. [cit. 2012-05-07], Vydal: ŘO OP LZZ, 2011. 173s.

- [32] *Operační programy 2007-2013*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/07-13>>.
- [33] *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online/PDF]. 12.12.2011, [cit. 2011-12-20]. Vydal: ŘO OP LZZ, 184str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/4976//>>.
- [34] PLÍVOVÁ, Viktorie, *Ministerstvo práce úspěšně a smysluplně čerpá evropské peníze*. [online/PDF]. 6.1.2012, [cit. 2012-04-29], 1.str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/8208/>>.
- [35] *Postup pro vykazování nepřímých nákladů*. [online/PDF]. [cit. 2012-04-09], 3s. Dostupné z webové stránky: <www.kr-vysocina.cz>.
- [36] *Pracovní postupy finančního útvaru zprostředkujícího subjektu MV ČR pro OP LZZ*. [online/PDF]. 1.2.2012, [cit. 2012-04-30]. Vydal: ŘO OP LZZ, 37str.
- [37] *Prováděcí dokument Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost*, [online/PDF]. 2012, [cit. 2012-03-20]. Vydal: ŘO OP LZZ, 114str. Dostupné z webové stránky: <<http://www.esfcr.cz/file/7297/>>.
- [38] *Příručka pro příjemce finanční podpory z Operačního programu Vzdělání pro konkurenceschopnost*, [online/pdf]. 2010, [cit. 2012-04-03], 176s. Dostupné z webové stránky: <http://www.msmt.cz/file/11267_1_1/>.
- [39] *Regionální politika EU*, [online]. [cit. 2011-11-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.
- [40] *Regiony pro Regionální politiku EU*, [online]. [cit. 2011-11-28]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU>>.
- [41] *Role Ministerstva vnitra ČR v oblasti strukturálních fondů*, [online]. [cit. 2011-12-08]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/op-lidske-zdroje-a-zamestnanost>>.
- [42] *Rozpočtová pravidla a související legislativa*. TEMPO TRAINING & CONSULTING a.s..
- [43] *Řízení a monitoring*, [online/PDF]. 29. 7. 2008. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy/OP-Lidske-zdroje-a-zamestnanost/Rizeni-a-monitoring>>.
- [44] *Služby pro veřejný sektor v oblasti strukturálních fondů EU*, [online]. [cit. 2011-12-15]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.ey.com/CZ/cs/Industries/Government---Public-Sector/Strukturalni-fondy>>.
- [45] *Strukturální fondy*, [online]. [cit. 2011-12-7]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.osf-mvcr.cz/strukturalni-fondy>>.
- [46] *Zákoník práce 2012 online*, [online]. [cit. 2012-02-20]. Dostupné z webové stránky: <<http://www.zakonik-prace-online.cz/#zmena7>>.

6.2 Seznam tabulek, grafů, obrázků

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Obrázek č. 1: Mapa ukazuje skladbu 14 krajů (NUTS III) do 8 regionů soudržnosti (NUTS II)	4
Obrázek 2: Zjednodušené schéma implementační struktury OP LZZ.....	12
Obrázek 3: Jak jsou operační programy zařazeny do soustavy strategických dokumentů? Jak do nich zapadají projekty?	16
Obrázek 4: Struktura řízení evropských fondů	17
Obrázek 5: Systém EX-ANTE financování.....	46
Obrázek 6: Schéma průběhu čerpání finančních prostředků	56

Seznam grafů:

Graf 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007–2013....	6
---	---

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle politiky HSS v období 2007—2013	6
Tabulka 2: Snížení limitu nepřímých nákladů dle podílu nákupu služeb.....	28
Tabulka 3: Schéma – křížové financování.....	30
Tabulka 4: Aktuální podíly nepřímých nákladů využívané ve všech výzvách pro předkládání projektů s nepřímými náklady jsou následující:	32
Tabulka 5: Seznam finančních úřadů.....	35
Tabulka 6: Rozpočet projektu:.....	41
Tabulka 7: Finanční plán	49